

PHOENIX MAGAZINE

Τεύχος **7** – Σεπτέμβριος 2023

ΜΕΓΑΛΗ
ΜΙΚΤΗ
ΣΤΟΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

7

Σεπτέμβριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

*Η απαξίωση της ανθρώπινης ζωής στη σύγχρονη κοινωνία -
Η α(πα)νδρωπότητα σε δίνη!*

Το "θηρίο" μέσα μας & ένας τρόπος να το αντιμετωπίσουμε

Αμάθεια & Φανατισμός

Η Φύση είναι ο Θεός που αντιλαμβανόμαστε

Παρμενίδης ο Ελεάτης

Τεκτονική Δεοντολογία

*Το μέλλον του Τεκτονισμού στην ψηφιακή εποχή.
Εικονική πραγματικότητα, Εικονική Στοά*

Ο Ουράνιος Θόλος

Τα μυστικά του ήχου & της Δόνησης

Ιερά κείμενα: *Βέδες των Ινδουιστών & Πόπολ Βουχ των Μάγια*

Φθινοπωρινή Ισημερία, Η ώρα της συγκομιδής

Ποίηση είναι... «Βροχή επιστροφής», Κική Δημουλά

Η απαξίωση της ανθρωπίνης ζωής στη σύγχρονη κοινωνία.

Η α(πα)νθρωπότητα σε δίνι!

Κάπου εκεί γύρω στα 2010-2012, όταν υπογράψαμε τα πρώτα και τα δεύτερα μνημόνια, (μετά υπογράψαμε και τρίτο!), νέα πράγματα μπαίνουν στη ζωή μας, όπως Τρόϊκα, PSI, πακέτο διάσωσης, ΕΝΦΙΑ, μειώσεις μισθών, απολύσεις κλπ. κλπ. και έμεναν -φεύ- για πάντα. Κάπου εκεί όταν κατεβαίναμε στις πλατείες για να διαδηλώσουμε, να προ-

στατέψουμε τα δικαιώματά μας, τα βλέπαμε να χάνονται στο όνομα του κέρδους και τη δίνη της παγκοσμιοποίησης. Κάπου εκεί ανάμεσα στα ΜΑΤ και τα άνευ λόγου δακρυγόνα πριν ακόμα τολμήσουμε να ψελλίσουμε το πρώτο σύνθημα, εκεί ακριβώς αρχίσαμε όλοι να καταλαβαίνουμε ελαφρώς (μερικοί δεν έχουν καταλάβει βέβαια ακόμα και τώρα), πως αλλάζει ο κόσμος γύρω μας

και εμείς δε ρωτηθήκαμε ποτέ για αυτό και όσα θα προκύψουν. Μια θλιβερή πραγματικότητα έμελλε να στεριώσει και τα απόνερά της, σαν τσουνάμι, ανέτρεψαν τις ζωές μας άρδην, ενώ ακόμα προσπαθούμε μάταια να πιαστούμε από κάπου, να καταλάβουμε τι συμβαίνει, όσο δεχόμαστε τα χτυπήματα απανωτά, απνευστί και αβοήθητοι.

Covid-19, εγκλεισμός, υποχρεωτικά εμβόλια, κοινωνίες με τον διακόπτη στο off και άνθρωποι πίσω από μάσκες. Στο όνομα του υπέρτατου αγαθού, την υγεία μας, αλλά και του φόβου για την απώλεια χάσαμε το απόλυτο δικαίωμά μας σαν άνθρωποι, αυτό της ελευθερίας και της αυτοδιάθεσης. Το ανθρώπινο είδος αποδείχθηκε τελικά όντως «τροφή για τους θεούς», όποιοι κι αν είναι αυτοί, αναλώσιμο στα «ράφια του υπερκέρδους».

Γιατί όμως ο άνθρωπος έχει γίνει τόσο σκληρός; Γιατί ο άνθρωπος έχει γίνει «μη άνθρωπος»; Ως φιλοσοφική και υπαρξιακή έννοια που υποδηλώνει ότι η ταυτότητα και η ανθρωπιά ενός ατόμου μπορούν να αφαιρεθούν με διάφορους τρόπους, όπως το τραύμα, η απώλεια ή οι κοινωνικές πιέσεις έχει χρησιμοποιηθεί σε διάφορα φιλοσοφικά και λογοτεχνικά έργα για να διερευνήσει τη φύση της ανθρωπότητας και την ευθραυστότητα της ατομικής ταυτότητας. Μπορεί όμως τα αυξανόμενα περιστατικά βίας, επιθετικότητας και σκληρότητας προς τους άλλους στη σημερινή κοινωνία, να αποτελούν αντανάκλαση των αυξανόμενων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών εντάσεων και συγκρούσεων μόνο;

Η απαξίωση της ανθρώπινης ζωής απασχολεί τη σύγχρονη κοινωνία ως ένα σύνθετο και πολύπλευρο ζήτημα.

Μπορεί να παρατηρηθεί με διάφορους τρόπους, όπως η αυξανόμενη εστίαση στον υλισμό και τον καταναλωτισμό, η διάβρωση των παραδοσιακών αξιών και πεποιθήσεων και η αυξανόμενη περιφρόνηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας. Αυτό οδηγεί σε έλλειψη ενσυναίσθησης και συμπόνιας προς τους άλλους και σε μια γενική περιφρόνηση της αξίας της ανθρωπίνης ζωής. Η συμπονετική και βασισμένη σε αξίες κοινωνία «μετριέται» τώρα στα πρωτοσέλιδα. Νεκροί από τις φωτιές στο Μάτι, νεκροί από τη σύγκρουση των τραίνων στα Τέμπη, κακοποιήσεις και δολοφονίες γυναικών, βιασμοί, trafficking και εξαφανίσεις παιδιών, ένας άνθρωπος ξυλοκοπείται μέχρι θανάτου από τον καταστηματούχο και μερικούς περαστικούς, επειδή προσπάθησε να κλέψει, ένας άλλος σπρώχνεται από τον καταπέλτη, από το ίδιο το πλήρωμα, ενός πλοίου που δεν πρόλαβε και πνίγεται.

Το ανθρώπινο πρόσωπο υποτιμάται με χίλιους τρόπους και αυτό οδηγεί στο φαινόμενο που ονομάζουμε κοινωνική υποτίμηση. Οι άνθρωποι κρίνονται από άλλους ανθρώπους ως χαμηλής αξίας, μικρότερης αξίας από τον αντιλαμβανόμενο, και ενδεχομένως επίσης μικρότερης αξίας από άλλα άτομα. Η υποτίμηση των άλλων καθησυχάζει τους εαυτούς μας για τη σημασία, την

ιδιαιτερότητα, τη μοναδικότητα και το μεγαλείο μας και είναι μια από τις αγαπημένες τεχνικές που χρησιμοποιούμε για να βοηθήσουν στην καταστολή των αρνητικών συναισθημάτων μας και περισσότερο από όλα στην προσωπική μας υποτίμηση! Οι άνθρωποι υποτιμούμε τον εαυτό τους όταν έχουμε χαμηλή αυτοεκτίμηση και δεν είμαστε σίγουροι πώς να αντιμετωπίσουμε τις καταστάσεις. Υπό αυτή την έννοια, η προσωπική υποτίμηση και η ανασφάλεια πάνε χέρι-χέρι. Το ένα βαδίζει παράλληλα με το άλλο. Είμαστε ανασφαλείς επειδή πιστεύουμε ότι δεν έχουμε τις δυνατότητες ή τους πόρους για να υποστηρίξουμε τις πράξεις μας. Αντ' αυτού λοιπόν επιλέγουμε άλλες νόρμες προσωπικής αξιοπρέπειας, κοινωνικής στάσης και status, με τις ανάλογες συμπεριφορές.

Οικονομική κρίση; Ναι. Μακροχρόνιος εγκλεισμός εξαιτίας της πανδημίας; Ναι. Εξαφάνιση της μεσαιας τάξης και δημιουργία μιας γενιάς υπο-αμειβόμενων ή ανέργων; Ναι. Φταίνε όμως μόνο αυτά ή το πραγματικό πρόβλημα είναι η έλλειψη παιδείας, συναίσθησης, ενσυναίσθησης, η ανάδυση ενός κυνισμού, μιας μισανθρωπίας και ενός ατομικισμού χωρίς προηγούμενο. Φαίνεται το «ξέρεις ποιος είμαι εγώ;» της μεταπολεμικής Ελλάδας δεν άφησε το dna μας ποτέ και η προσπάθεια να δείξουμε στους εαυτούς

μας και στους γύρω ότι είμαστε «κάτι» ακόμα, -πόσο σημαντικό άραγε;- οδήγησε στην γενικότερη απαξίωση της ανθρώπινης ζωής που δεν έχει προηγούμενο μεταπολεμικά σε αυτή την έρημη χώρα!

Είμαστε όλοι ευαίσθητοι σε ό,τι αφορά τις κοινωνικές ιεραρχίες, αλλά και στην επιθυμία μας να μας εγκρίνουν, να μας σέβονται και να μας εκτιμούν. Όταν αυτό δε συμβαίνει είμαστε ικανοί για φρικαλεότητες εναντίον άλλων ανθρώπων και κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες και με τη σωστή χειραγώγηση μπορούμε να γίνουμε οι ίδιοι τύραννοι για κάποιους άλλους, ώστε να επιβάλλουμε έτσι τη φυσική μας παρουσία, διεκδικώντας ταυτόχρονα την αξία που θεωρούμε ότι έχουμε.

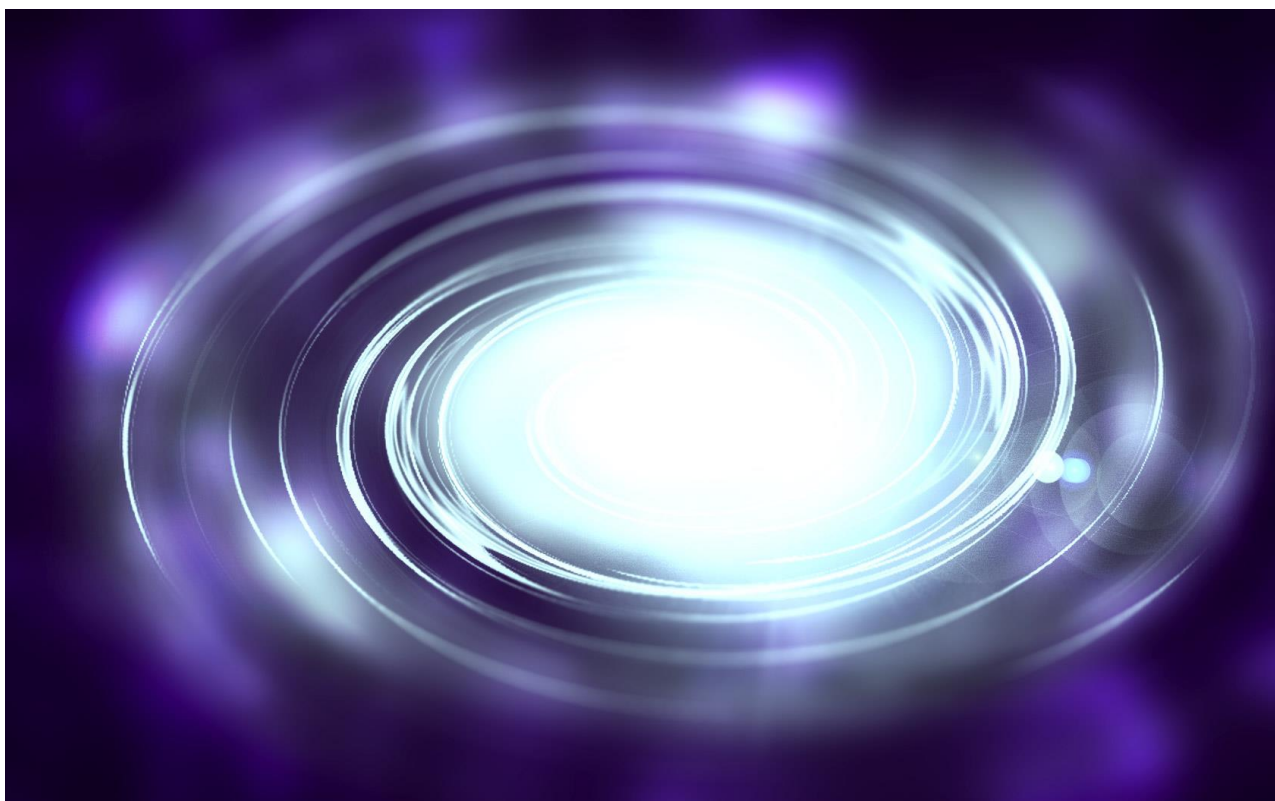
Όλα λοιπόν είναι θέμα αξίας και αξιοπρέπειας.

Μειώθηκε η αξία του ανθρώπου; Αυτόματα θεώρησε ότι μειώθηκε και η αξιοπρέπειά του. Χάνεται όμως η ανθρώπινη αξιοπρέπεια; Ένα άτομο δεν χάνει ποτέ την αξιοπρέπειά του. Ίσως ένα άτομο να νιώθει ότι μπορεί να χάσει την αξιοπρέπειά του λόγω ασθένειας ή όντας ευάλωτος, όμως αυτό είναι παραπλανητικό. Οι Στωικοί πίστευαν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν εγγενή αξιοπρέπεια λόγω του ηθικού τους ορθολογισμού και ότι αυτή η αξιοπρέπεια είναι άτρωτη στις δυστυχίες της ζωής. Όποια βλάβη ή ταπείνωση κι αν σας συμβεί, η αξιοπρέπειά παραμένει ανέπαφη. Οι ικανότητες κάθε ατόμου, έμφυτες στην ανθρώπινη φύση, καθιστούν την αξιοπρέπεια θεμελιώδη και αναφαίρετη αξία της ανθρώπινης ζωής. Η αξιοπρέπεια ενός ανθρώπου δεν μπορεί ούτε

να χαθεί ούτε να μειωθεί.

Τί απαιτείται όμως για την ανάπτυξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας; Η αναγνώριση μιας ξεχωριστής προσωπικής ταυτότητας, που αντανάκλα την ατομική αυτονομία και ευθύνη. Η αναγνώριση ότι ο ατομικός εαυτός αποτελεί μέρος ευρύτερων συλλογικοτήτων και ότι και αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην έννοια της εγγενούς αξιοπρέπειας του ατόμου. Η αλληλεγγύη, η επιλογή αρωγής και στήριξης για τους φτωχούς και τους αδύναμους, η φροντίδα για τη δημιουργία, η οικονομική δικαιοσύνη και το κοινό καλό είναι παραδείγματα αξιών που είναι ζωτικής σημασίας για κάθε κοινωνία που βασίζεται στην αξιοπρέπεια του ανθρώπινου προσώπου.

M.B.

Το "θηρίο" μέσα μας & ένας τρόπος να το αντιμετωπίσουμε

Σε μια κοινωνία που επιβιώνει ο πιο δυνατός ο ισχυρότερος, που οι αξίες του σεβασμού και της ισότητας υφίστανται μόνο ως έννοιες αναφορικές ζούμε όλοι σιωπηλοί παρατηρητές και συνένοχοι έως ότου έπειτα από κάποιο γεγονός που συγκλονίζει συνειδητοποιούμε το απόγειο της ανθρώπινης θηριωδίας το οποίο παρασιτεί στις σκιές υπό τον μανδύα της εξέλιξης και βελτίωσης των συνθηκών της ζωής μας.

Ο εγωισμός έχει τυφλώσει τον άνθρωπο σε τέτοιο βαθμό που βασική του μέριμνα είναι ένα κοινωνικό status μέσα από το οποίο θα αντλήσει κάποια αξία θεωρώντας ότι είναι ασφαλής μέσα σε όλο αυτό το κοινωνικό παράδοξο που ζει. Οι άνθρωποι πλέον σέβονται αυτούς

που φοβούνται, ικανοποιούν τους ισχυρούς ευελπιστώντας κάποια στιγμή να σταθούν ίσοι ανάμεσα τους.

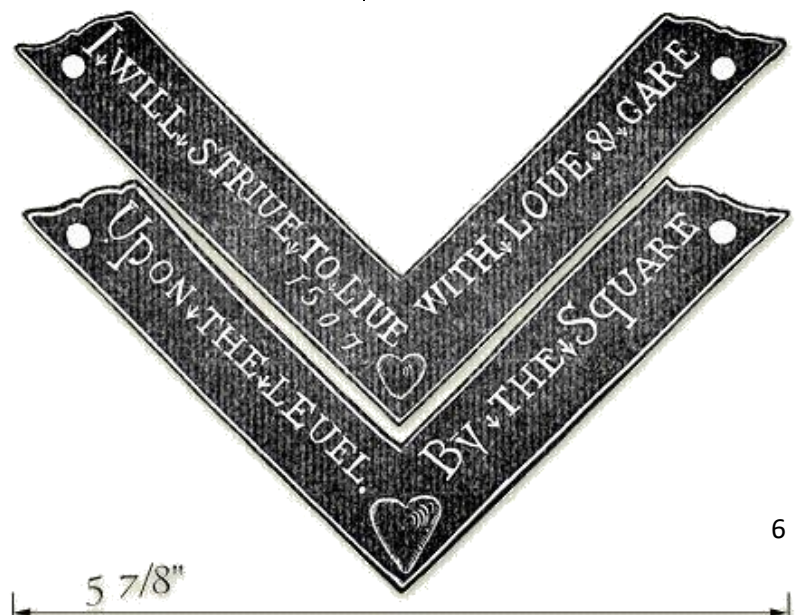
Τέτοια θηρία έχει γεννήσει ο φόβος, η ανασφάλεια και η έλλειψη ηθικών αξιών στον κόσμο μας.

Μέγα καθήκον του τέκτονα αλλά και κάθε ανθρώπου αποτελεί η περίθαλψη και η βελτίωση της ζωής όσων το

έχουν ανάγκη έτσι ώστε να ζωντανέψει ο σεβασμός και να ανθίσει η ισότητα.

Σίγουρα δεν είμαστε ίδιοι αλλά είμαστε ΙΣΟΙ και με το παράδειγμα της ζωής μας μπορούμε να διδάξουμε ότι υπάρχει ανθρωπιά και καλοσύνη ώστε να μαλακώσει η δική μας καρδιά και να δομήσουμε έναν ομορφότερο κόσμο.

A.M.

Αμάθεια

και

Φανατισμός

Φανατισμός (από τη λατινική λέξη *fanum* = ιερό) είναι η εμπάθησ προσήλωση του ανθρώπου σ' ένα θρησκευτικό δόγμα, σε μια πολιτική ιδεολογία, σ' ένα ηγετικό πρόσωπο, σε μια αθλητική ομάδα, στο έθνος του ή στα ιδανικά του, που τον οδηγεί συχνά σε άγριες εκδικητικές πράξεις εναντίον όσων αμφισβητούν το αντικείμενο που λατρεύει.

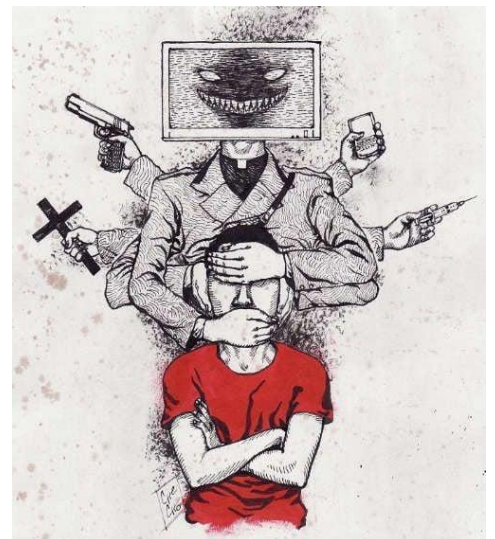
Αν και το φανατισμό τον βρίσκουμε ιστορικά πολύ πριν η έννοια του αποκτήσει αυτήν την ονομασία, ωστόσο, η περίοδος από την οποία θα μπορούσαμε να αντλήσουμε χαρακτηριστικά παραδείγματα φανατισμού είναι ο Μεσαίωνας. Καθόλου τυχαία καθώς η θρησκοληψία που, ως

γνωστόν, επικρατούσε τότε, το πνευματικό σκοτάδι με την απουσία του ορθού λόγου και της κριτικής σκέψης, η σφοδρή αντίδραση σε κάθε νεωτεριστική ιδέα ήταν συνθήκες ευνοϊκές για τη δημιουργία και την εκδήλωση φανατισμού. Αρκεί γι' αυτό να αναφέρουμε την εγκληματική δράση της Ιεράς Εξέτασης, του τρομε-

ρού δηλαδή δικαστηρίου με το οποίο η Καθολική Εκκλησία προσπάθησε να καταπνίξει κάθε «αιρετική» και

μεταρρυθμιστική απόπειρα, να αναστείλει ολοκληρωτικά την επιστημονική έρευνα.

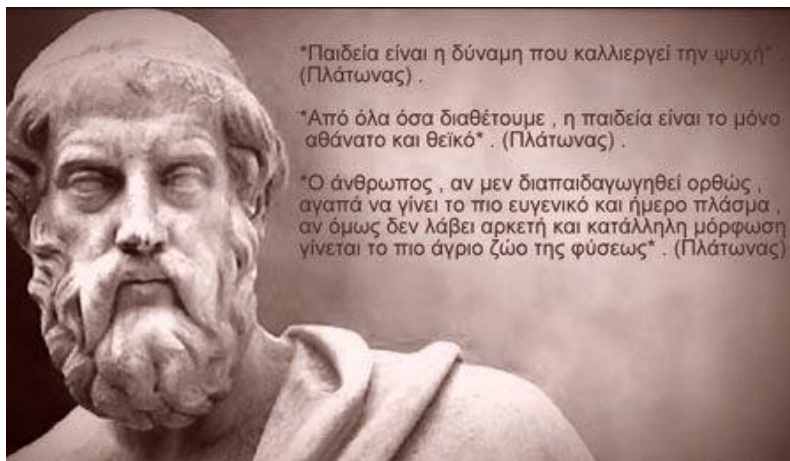
Θρησκευτικός και Πολιτικός φανατισμός είναι τα δύο συνηθέστερα και μακράν τα χειρότερα είδη αυτής της μάστιγας της σύγχρονης κοινωνίας.

Τι οδηγεί όμως στον Φανατισμό? Κατά κύριο λόγο, η αμάθεια.

Η ελλιπής παιδεία, η έλλειψη σταθερών ερεισμάτων στη ζωή, η πίστη και οι ελπίδες που εναποθέτει ο πιστός σ' ένα δόγμα για τη λύτρωσή του και η μεταφυσική αγωνία εύκολα μπορεί να ωθήσουν των άνθρωπο να αποδέχεται άκριτα και να ζητά καταφύγιο σε κάτι που δεν ερμηνεύεται ούτε αποδεικνύεται λογικά.

Οι απαίδευτοι, αμαθείς άνθρωποι επηρεάζονται πιο εύκολα από τα συναισθήματά τους και δεν έχουν μάθει τις αξίες του αυτοέλεγχου και της αυτοσυγκράτησης, με αποτέλεσμα να εκφράζονται με έντονο τρόπο και να θέλουν να επιβληθούν επί των άλλων. Έτσι, η αγάπη, η αφοσίωση, ο εγωισμός κ.τ.λ. είναι ικανά να καθοδηγήσουν τον άνθρωπο σε συγκρούσεις με φανατικό χαρακτήρα. Χειρότερο δε όλων, ο εγωισμός με συνέπεια την τάση δηλαδή ορισμένων ανθρώπων να προβάλλουν τον εαυτό τους και να προσπαθούν να επιβάλλουν τις επιθυμίες και τις ιδέες τους. Οι άνθρωποι συναρτούν την προσωπική τους αξία από την αυτοπροβολή και την απήχηση που έχουν στους άλλους ανθρώπους οι δοξασίες τους, τις οποίες υπερασπίζονται με πάθος και προσπαθούν να τις επιβάλλουν, ενώ όσο δε βρίσκουν την αναμενόμενη ανταπόκριση γίνονται επιθετικοί και σκληροί.

Οι αμαθείς είναι πιο εκτεθειμένοι στην «μάστιγα» της μαζικοποίησης του σύγχρονου κόσμου, αφού εξαιτίας της άγνοιας τους σε πολλούς τομείς είναι οι πρώτοι που θα υιοθετήσουν τις απόψεις και τις τάσεις της νέας τάξης πραγμάτων, στην αναζήτηση για την «ταυτότητα» τους.

Έτσι, με τη μαζικοποίηση διευκολύνεται η έντεχνη πρόκληση φανατισμού, επειδή ο άνθρωπος χάνει την προσωπική του κρίση και ευθύνη και γίνεται άβουλος. Απρόσωπος έτσι ο άνθρωπος μέσα σ' ένα απρόσωπο πλήθος αποκτά την ψυχολογία του και ενεργεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του. Αυταπόδεικτα λοιπόν ο φανατισμός μπορεί να αποφευχθεί μόνο με την παιδεία. Παιδεία και φανατισμός είναι έννοιες αντίθετες. Ο φανατισμός τρέφεται από την άγνοια, την ημιμάθεια, το δογματισμό και το πάθος. Αντίθετα, η παιδεία συντελεί ώστε να απαλλαγεί η σκέψη του ανθρώπου από αυτά τα δεσμά. Προσφέροντας γνώσεις, χαρίζει τη δυνατότητα για

ευρεία εποπτεία της ζωής. Ο μορφωμένος άνθρωπος μπορεί να αναζητεί την ουσία και τις σχέσεις των πραγμάτων συχνά έξω από το χρόνο και πέρα από τον τόπο στον οποίο ζει.

Η πνευματική καλλιέργεια, εξάλλου, δίνει στον άνθρωπο την ευχέρεια να υποβάλλει στον έλεγχο της αμ-

φιβολίας και της κριτικής κάθε προβαλλόμενη ή καθιερωμένη δοξασία. Δημιουργεί ερωτηματικά, σκεπτικισμό και ενδοιασμούς. Η στάση του ανθρώπου δεν καθορίζεται πλέον από το συναίσθημα, αλλά από τη γνώση και τον ορθό λόγο. Η γνώση και η πνευματική προσπάθεια για την απόκτησή της συμβάλλουν και στη μόρφωση της ψυχής του ανθρώπου. Αναπτύσσουν την ευαισθησία και την ευγένεια του ήθους του. Τον κάνουν διαλλακτικό, ικανό να υπερασπίζεται λογικά – όχι με πάθος- τις πεποιθήσεις του, αλλά και να σέβεται αυτό που πιστεύουν οι άλλοι.

Αγ.Ρ.

Η Φύση είναι ο Θεός

που αντιλαμβανόμαστε

Αυτόν τον κόσμο που είναι ο ίδιος για όλα τα όντα, ούτε κάποιος θεός ούτε άνθρωπος τον έκανε, αλλά ήταν πάντα και είναι και θα είναι πυρ αείζωο (ατέλειωτη ενέργεια), που ανάβει με μέτρο και σβήνει με μέτρο, Ηράκλειτος.

Εν αρχή ην ο Θεός, αυτή η ανίκητη δύναμη των στοιχείων του σύμπαντος, η οποία μαζί με την άγνοια κατανόησης της ασταμάτητης ροής της ύλης δημιουργεί την αυταπάτη της έλλογης υπερδύναμης.

Ο Θεός υπάρχει με την έννοια του ασταμάτητου, του

ανίκητου, του αθάνατου και στην πραγματικότητα είναι το κάθε τι άυλο και υλικό που υπάρχει στο σύμπαν και ατελεύτητα πορεύεται τις αιθέριες στράτες, υποκείμενο σε νόμους ακατάλυτους, σφραγισμένους και αιώνιους.

Ο άνθρωπος είναι ένα κομ-

μάτι από το θαυμάσιο και αχανές Σύμπαν που ο Θεός έφτιαξε για αυτόν.

Στην πραγματικότητα είναι ένα κομμάτι αυτής της θεικής - αν πρέπει να ονομασθεί κάπως, αφού είναι ακατάλυτη - και αιώνιας ύλης που ακατάπαυστα μεταλλάσσεται από το ανύπαρκτο (οπτικά) σε οτιδήποτε υπάρχει. Ο άνθρωπος δηλαδή δεν είναι τίποτα άλλο από ένα κομμάτι αυτής της ρέουσας ενέργειας, ένα κομμάτι θεϊκό.

Λίγο πολύ όλοι οι άνθρωποι σε πολλές στιγμές της ζωής μας ασχοληθήκαμε με την ύπαρξη Θεού ελπίζοντας ενδόμυχα πέρα της εξεύρεσης ενός πατέρα, την παράταση της ζωής μας και πολύ αργότερα την απόδοση δικαιοσύνης. Το υπέρτατο ον ήταν πάντα το μεγάλο ζητούμενο, αφού η ύπαρξη της μνήμης μας επιτρέπει να μην συμβιβάζομαστε με την ιδέα του οριστικού τέλους. Δεν είναι μάλιστα καθόλου τυχαίο ότι ο άνθρωπος όσο πιο αδύναμος είναι τόσο περισσότερο προσφεύγει στο θεό από τον οποίο περιμένει το ανθρωπίνως αδύνατο, το υπερφυσικό.

Η ρέουσα ενέργεια έρρε στο σύμπαν ασταμάτητα σαν ατέλειωτο ποτάμι μεταλλασσόμενης ύλης δημιουργώντας

συνεχώς καινούργια είδη, χωρίς κάποια επιβεβαιωμένη αρχή ή κάποιο αναμενόμενο τέλος, αφού είναι αδύνατον και τίποτα δεν μπορεί να την αναγκάσει να σταματήσει να κινείται. Το ίδιο δεν μπορούμε να πούμε για τον άνθρωπο και για τη ζωή γενικότερα όπως την γνωρίζουμε, που θα υποστεί οπωσδήποτε τις συνέπειες μιας συνεχούς εξελισσόμενης μετάλλαξης, που τη χαρακτηρίζει η ανωριμότητα να μην αντιλαμβάνεται πως η φύση είναι ανίκητη.

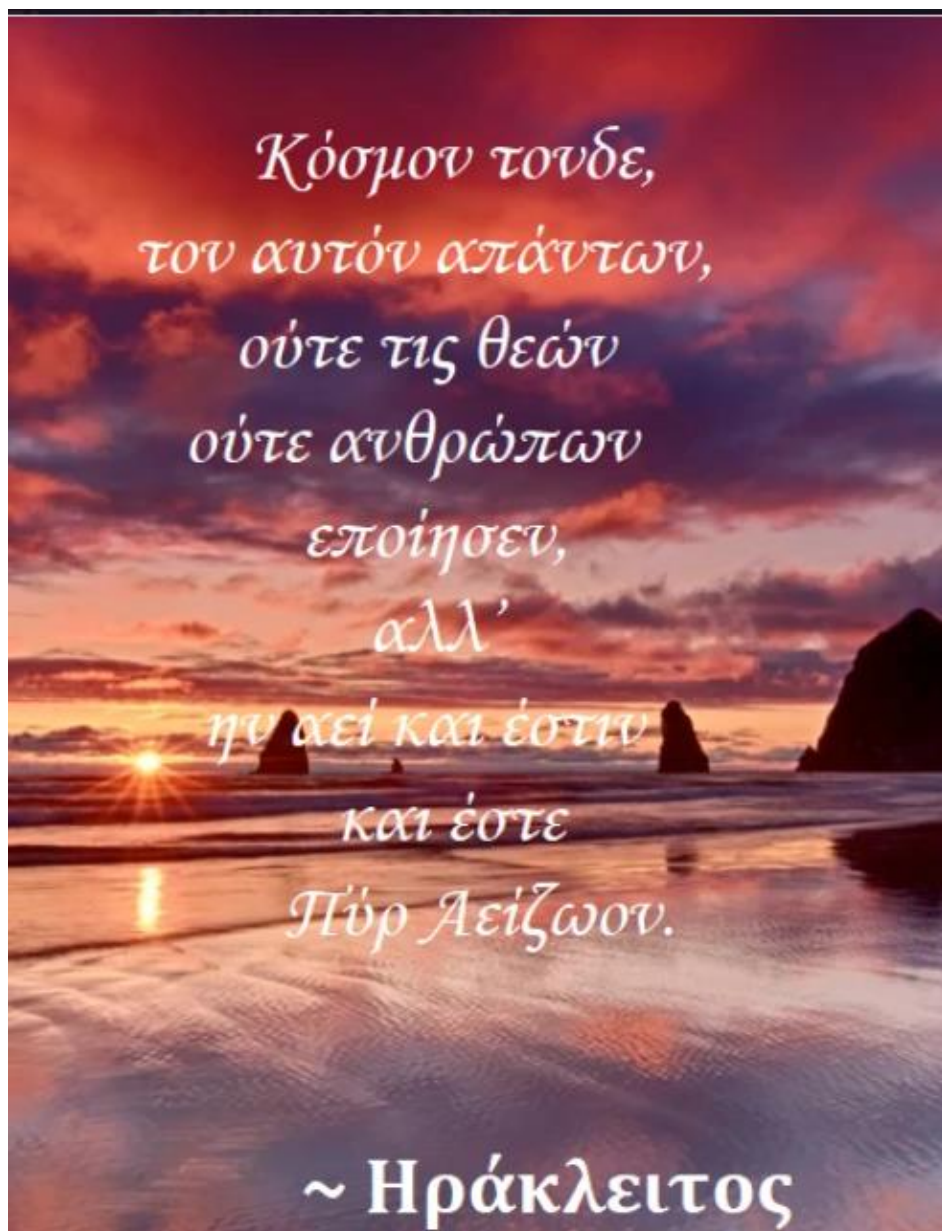
Θύμα της αθεράπευτης απληστίας του ο άνθρωπος

παραβιάζει κάθε ηθική και φυσικούς κανόνες και σύνομα θα αντιμετωπισθεί από τη φύση και θα αποβληθεί, αν δεν έχει ήδη γίνει αυτό.

Η φύση είναι νομοτέλεια κι αυτό δεν αλλάζει.

Η φύση είναι ο θεός που μπορούμε να αντιλαμβανόμαστε και το μόνο που αξίζει είναι ο σεβασμός μας, η αποδοχή και ο συντονισμός μας σε μια συνύπαρξη σύμφωνα με τις επιταγές της.

M.B.

Παρμενίδης ο Ελεάτης

«Τα πάντα είναι ένα»

Ο Παρμενίδης ήταν Έλληνας φιλόσοφος που γεννήθηκε μεταξύ 530 π.Χ. και 515 π.Χ. στην πόλη της Ελέας, μια ελληνική αποικία στη σημερινή νότια Ιταλία. Είναι ένας από τους πιο γνωστούς προσωκρατικούς φιλοσόφους. **Πολύ λίγα είναι γνωστά για τη ζωή αυτού του στοχαστή**, καθώς τα αρχεία που διαθέτουμε είναι αφηγήσεις και ιστορίες των μαθητών του και μεταγενέστερων φιλοσόφων. Λέγεται ότι γεννήθηκε σε μια πλούσια οικογένεια που ανήκε στην αριστοκρατία. Έτσι, από πολύ νεαρή ηλικία ήταν βυθισμένος στην πολιτική ζωή και πιστεύεται ότι κατείχε πολιτικά αξιώματα στην Ελέα. Μάλιστα, υποστηρίζεται ότι ήταν υπεύθυνος για τη θέσπιση των πρώτων νόμων της πόλης.

Ορισμένες πηγές αναφέρουν ότι η εκπαίδευσή του ως φιλοσόφου ξεκίνησε με τον Ξενοφάνη και στη συνέχεια συνεχίστηκε με τον Αμμηνία, έναν Πυθαγόρειο

τον οποίο προτίμησε ως δάσκαλο.

Ωστόσο, άλλες αναφορές αναφέρουν ότι ήταν μαθητής του Αναξίμανδρου, ενός από τους πιο γνωστούς φιλοσόφους της εποχής. Οι ιδέες και οι προβληματισμοί του σχετικά με το «**Είναι**» είχαν μεγάλη επίδραση στη δημιουργία μεταγενέστερων φιλοσοφικών θεωριών. Σ' ένα ομώνυμο διάλογό του ο Πλάτων εκφράζεται για τον

Θεωρείται ο πατέρας της δυτικής μεταφυσικής καθώς και ο ιδρυτής της Ελεατικής σχολής. Ο μεγάλος αυτός στοχαστής πίστευε ότι η **κίνηση, η αλλαγή και η ποικιλία των υπαρχόντων πραγμάτων είναι απλά «εντυπώσεις»**. Υπάρχει μόνο μία αιώνια πραγματικότητα: Το «**Είναι**».

Οι κυριότεροι προβληματισμοί και οι διδασκαλίες του έχουν εξαχθεί από το

Παρμενίδη με εξαιρετική εκτίμηση, ενώ, αντίθετα, ο Αριστοτέλης πολεμούσε τις θεωρίες του Παρμενίδη και ολόκληρης της ελεατικής σχολής.

μοναδικό γραπτό του έργο, ένα ποίημα με τίτλο «**Περί φύσεως**». Από τα σωζόμενα αποσπάσματα του ποιήματός του έχει συναχθεί η ορθολογική προσέγγιση της φιλοσοφίας

του Παρμενίδη. Αυτό το αποκαλυπτικό ποίημα είναι γραμμένο σε δακτυλικό εξάμετρο, από το οποίο ευτυχώς διασώθηκαν τα πιο σημαντικά μέρη.

Στο ποίημα ένας νέος (ο ίδιος ο Παρμενίδης) διηγείται τη μύησή του στη φιλοσοφία από μια θεά, η οποία αναλαμβάνει να τον κρατήσει μακριά από τις κοινές αντιλήψεις των ανθρώπων, «όπου αληθινή εμπιστοσύνη δεν υπάρχει», και να τον οδηγήσει στην «ατρόμητη καρδιά της ολοστρογγυλης αλήθειας».

Το ποίημα του Παρμενίδη χωρίζεται σε τρία μέρη. Στο εκτενές προοίμιο, σε καθαρά επική γλώσσα, περιγράφεται η ανάβαση του νέου προς τις πύλες της Ημέρας και της Νύκτας, όπου θα συναντήσει τη θεά. Το δεύτερο και κύριο μέρος του ποιήματος είναι ο λόγος της θεάς για τη φύση της αλήθειας. Και το τρίτο και πιο αινιγματικό, από το οποίο έχουν σωθεί λίγα αποσπάσματα, θα πρέπει να ήταν μάλλον μια ανάπλαση κοσμολογικών αντιλήψεων που θυμίζουν προγενέστερους φιλοσόφους.

Μεταξύ των προβληματισμών και των συνεισφορών του, ξεχωρίζουν τα ακόλουθα:

Το «Είναι» ως αιώνιο και αδιαίρετο

Το κεντρικό θεμέλιο της φιλοσοφίας του Παρμενίδη είναι η έννοια του «*Είναι*», το οποίο είναι αιώνιο, αμετάβλητο και αδιαίρετο. Τα επιχειρήματά του για το συμπέρασμα αυτό είναι τα εξής:

Το ον δεν θα μπορούσε να έχει δημιουργηθεί, διότι, αν ήταν έτσι, πριν

από τη δημιουργία του ήταν ένα «μη ον», δηλαδή δεν υπήρχε. Και αν κάτι δεν υπάρχει, απλώς δεν είναι. Επομένως, το ον υπήρχε πάντοτε, είναι αιώνιο.

Το ον δεν αλλάζει ούτε μεταμορφώνεται με κανέναν τρόπο, διότι αν μεταμορφωθεί σε κάτι άλλο, τότε δεν είναι πια, παύει να υπάρχει, άρα γίνεται «μη ον» και αυτό είναι αδύνατο.

Η διαίρεση προϋποθέτει την ύπαρξη κενού, δηλαδή του «μη όντος».

Επομένως, είναι απαραίτητο το ον να είναι αδιαίρετο, μια ενιαία ενότητα. Για να εξηγήσει αυτή την έννοια, ο Παρμενίδης καταφεύγει στην εικόνα της σφαίρας, στην οποία όλοι οι χώροι αποτελούνται από το ίδιο πράγμα και έχουν το ίδιο μέγεθος. Έτσι, το «Είναι» νοείται ως κάτι που δεν μπορεί να διαχωριστεί και που είναι ίσο με τον εαυτό του σε όλους τους χώρους του.

Η ΓΝΩΣΗ

Ο Παρμενίδης ήταν ένας από τους πρώτους στοχαστές που προβληματίστηκε σχετικά με την απόκτηση της γνώσης. Έτσι, γι' αυτόν, υπάρχουν δύο τρόποι: **Ο δρόμος της αλήθειας,** η οποία αποκτάται μέσω του λόγου και αφορά αυτό που πραγματικά είναι. Οδηγεί έτσι στην αληθινή γνώση.

Ο δρόμος της γνώμης, που βασίζεται στις ψευδαισθήσεις που δημιουργούν οι αισθήσεις και οι γνώμες των θνητών, οδηγώντας μας έτσι στην ψευδή, απατηλή γνώση και

στην αποδοχή του μη όντος.

Για τον Παρμενίδη, ο δρόμος της αλήθειας επιδιώκει συνεχώς να κάνει αναφορά στο «Είναι», να το ονομάσει και να του δώσει όλη την απαραίτητη σημασία. Εφόσον η πρόσβασή του επιτυγχάνεται μέσω του λόγου, διαπιστώνει ότι η σκέψη και η πραγματικότητα πρέπει να συνυπάρχουν αρμονικά, χωρίς καμία αντίφαση ή αντίρρηση.

Ο ΛΟΓΟΣ

Για τον Παρμενίδη, η **πραγματικότητα δεν γινόταν γνωστή με τις αισθήσεις, αλλά μέσω του λόγου.** Γιατί όταν η γνώση εξαρτάται από τις αισθήσεις, λαμβάνουμε μόνο αποσταθεροποιητικά στοιχεία που απηχούν έναν κόσμο που βρίσκεται σε συνεχή μετασχηματισμό.

Έτσι, η πραγματικότητα που παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα της αντίληψης δεν υπάρχει, είναι μια ψευδαίσθηση. Με άλλα λόγια, είναι μια ψευδαίσθηση της πραγματικότητας.

Αυτή η σκέψη οδήγησε τον Πλάτωνα, χρόνια αργότερα, να δημιουργήσει το φιλοσοφικό του δόγμα και τον Αριστοτέλη να αναπτύξει τη μεταφυσική του. Γι' αυτό **πολλοί φιλόσοφοι και φιλόλογοι θεωρούν τον Παρμενίδη ως τον θεμελιωτή της δυτικής μεταφυσικής.**

Επιπλέον, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι ο Παρμενίδης ανταγωνίζεται τον Αριστοτέλη για τον τίτλο του *πατέρα της λογικής*, καθώς χρησιμοποιεί επαγωγικά επιχειρήματα και

διατυπώνει τη λογική αρχή της ταυτότητας και της μη αντίφασης.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ & ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

Για τον Ηράκλειτο και ο Παρμενίδη, δύο μεγάλους φιλόσοφους της εποχής, συνήθως θεωρούμε ότι εκπροσωπούν αντίθετους πόλους στη φιλοσοφία: ο Ηράκλειτος είναι ο φιλόσοφος της αέναης αλλαγής και ο Παρμενίδης της απόλυτης ακινησίας. Και όμως η αφετηρία της σκέψης τους είναι κοινή. Και για τους δύο η φιλοσοφία είναι άρνηση του κοινού νου. Στις διαδεδομένες πεπιοιθήσεις των ανθρώπων, στις θρησκευτικές τους πρακτικές, ακόμη και στις απλές εικόνες που σχηματίζουν για τον κόσμο, δεν υπάρχει η παραμικρή δόση αλήθειας. Ο φιλόσοφος δεν θα κολακέψει ποτέ το πλήθος, δεν θα επιδιώξει να το προσεταιριστεί. Για να το αποσπάσει από τις βεβαιότητές του δεν θα διστάσει να κατακρίνει ανοιχτά τις συνήθειες, τις αξίες και τις αντιλήψεις του.

«Οι άνθρωποι δεν ξέρουν τι κάνουν όταν είναι ξύπνιοι, όπως ξεχνούν όσα κάνουν κοιμισμένοι.» Ηράκλειτος, απόσπ. 1

«Οι πολλοί δεν βασανίζουν το μυαλό τους με αυτά που τους τυχαίνουν, ούτε κι αν τα μάθουν τα καταλαβαίνουν, αλλά νομίζει ο καθένας ότι κάτι ξέρει.» Ηράκλειτος, απόσπ. 17

«Γιατί σε κρατώ μακριά [...] και από εκείνο τον δρόμο, όπου οι θνητοί αδαείς περιφέρονται, δικέφαλοι· γιατί η αδυναμία

μες στο στήθος τους κατευθύνει τον περιπλανώμενο νου· κι αυτοί παρασύρονται, κουφοί αλλά και τυφλοί, έκθαμβοι, ορδές χωρίς κρίση.»

Παρμενίδης, απόσπ. 6

Η φιλοσοφία είναι μια εντελώς νέα μορφή γνώσης, η οποία διεκδικεί ευθαρσώς την πρωτοτυπία και την αυτονομία της. Δεν συνδέεται με τη θρησκευτική πρακτική, δεν χρωστά τίποτε στην ποιητική παράδοση και στην αρχαία σοφία ούτε αποτελεί συνέχεια της ιωνικής ιστορίας. Ο φιλόσοφος θα διαχωρίσει τη θέση του από κάθε μορφή παλαιότερης γνώσης, θα αποκαθλώσει τους δασκάλους των προηγούμενων γενεών.

«Η πολυμάθεια δεν φωτίζει τον νου· αλλιώς θα είχε διδάξει τον Ησίοδο και τον Πυθαγόρη κι ακόμη τον Ξενοφάνη και τον Έκαταίο.» Ηράκλειτος, απόσπ. 40

Ο φιλόσοφος τοποθετείται απέναντι στο πλήθος και στην παράδοση και διδάσκει την αληθινή γνώση. Γνωρίζει ότι η αποστολή του είναι δύσκολη. Η αλήθεια της φιλοσοφίας απαιτεί μεγάλη διανοητική προσπάθεια, δεν είναι αυτονόητη ούτε προσιτή σε όλους. Για να την κατανοήσει κανείς θα πρέπει να απαλλαγεί από τις προκαταλήψεις του και να δει την πραγματικότητα μέσα από ένα ριζικά νέο πρίσμα. Γιατί όμως να ακολουθήσει κανείς αυτό τον δρόμο; Από πού αντλεί το κύρος της μια τέτοια δύσκολη γνώση;

Ο Ηράκλειτος και ο Παρμενίδης θα παρουσιαστούν ως

θεματοφύλακες μιας αλήθειας η οποία τους ξεπερνά. Ο φιλόσοφος είχε την τύχη ή το χάρισμα να του αποκαλυφθεί κάποια στιγμή η αλήθεια, και τώρα ανέλαβε την αποστολή να τη μεταδώσει και στους άλλους. «Μην ακούσετε εμένα αλλά τον Λόγο» είναι η συμβουλή του Ηράκλειτου.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

- *Η αλλαγή είναι μια ψευδαίσθηση*
- *Η ουσία του σύμπαντος είναι μία, αγέννητη, ακατανόητη, μονογενής τέλεια, ανεπανάληπτη. Δεν ήταν ποτέ, ούτε θα είναι κάποτε, γιατί το τότε και το τώρα αποτελούν μαζί το παν, το Ένα, τη Συνέχεια.*
- *Αφήστε μόνο τη λογική να αποφασίσει*
- *Όλα όσα υπάρχουν υπήρχαν πάντα. Τίποτα δεν μπορεί να προκύψει από το τίποτα. Και κάτι που υπάρχει, επίσης δεν μπορεί να γίνει τίποτα*
- *Μπορούμε να μιλάμε και να σκεφτόμαστε μόνο για αυτό που υπάρχει. Και αυτό που υπάρχει δεν έχει δημιουργηθεί και είναι άφθαρτο, επειδή είναι ολόκληρο, πλήρες και αμετάβλητο. Δεν ήταν ή δεν θα έπρεπε να είναι διαφορετικό από αυτό που είναι τώρα, όλο μαζί, ένα και συνεχές*
- *Δεν μπορείς να αναγνωρίσεις το μη-είναι, δεν μπορείς να μιλήσεις γι' αυτό, γιατί η σκέψη και το μη-είναι είναι το ίδιο πράγμα.*

Μ.Π.

Τεκτονική Δεοντολογία

Ο σκοπός των Τεκτόνων στη σύγχρονη πραγματικότητα

Δεοντολογία είναι το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά του ατόμου προς εαυτόν, προς το συνάνθρωπο και προς την κοινωνία. Προερχόμενη από τις ελληνικές λέξεις δέον και λόγος, συγκεντρώνει την προσοχή της στην ηθική και τη λογική, δίνοντας, κατά συνέπεια, ιδιαίτερη έμφαση ανάμεσα στο καθήκον και την ηθικότητα των ανθρωπίνων πράξεων.

Ο Τεκτονισμός ορίζεται ως θεσμός προοδευτικός αφ' εαυτού προερχόμενος, απορρέων εκ του ορθού λόγου, ουδέν θέτων όριο εις την έρευνα της αληθείας.

Αν φανταστούμε τα παραπάνω, «ατάκτως ερριγμένα» στη σύγχρονη κοινωνία, όπου ο άνθρωπος καλείται να ζήσει μια ανούσια ζωή χωρίς ταυτότητα, να ταυτι-

στεί με αυτό που νομίζει ότι είναι, ένα είδωλο, αποκτά μια ατεκμηρίωτη ψευδαίσθηση υπεροχής και διαμορφώνει μια εξωπραγματική, αφελή και επιφανειακή ταυτότητα.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, το οικοσύστημα κλονίζεται, το χάσμα Βορρά και Νότου διευρύνεται, δημιουργώντας, είτε νεόπλουτες ομάδες, είτε ομάδες μεταναστών, τα εθνικά κράτη αποσυντίθενται, το άτομο συμπίεζεται.

Η πορεία, η εξέλιξη εξαρτάται από τις αντιστάσεις, τη συνειδητοποίηση και τη βούληση του ατόμου ώστε να μη μείνει υποχείριο επιβολών και πιέσεων, επιλέγοντας την ελευθερία, την πρόοδο, την κριτική σκέψη και τη βελτίωση του ίδιου και της κοινωνίας.

Ο Τεκτονισμός επαναφέρει

πιο ενεργά στο προσκήνιο της Ιστορίας το άτομο, το διαμορφώνει, το εξυψώνει, το διαπλάθει και δια του ατόμου επηρεάζει την κοινωνία.

Όλο αυτό συνοψίζεται στην άποψη - θέση ότι «δια της βελτιώσεως των τεκτόνων μεμονωμένως, θα επέλθει και η βελτίωση της κοινωνίας των ανθρώπων γενικότερα».

Τους θεμελιώδεις κανόνες του Τεκτονισμού χαρακτηρίζουν δύο κυρίως ιδιότητες: Η παγκοσμιότητά του και ο μικρός βαθμός της διεισδυσεώς του μεταξύ των ανθρώπων.

Άρα, θα αρκούσε απλώς η αύξηση του αριθμού των μελών του, ώστε να επιτευχθεί η διαμόρφωση και βελτίωση, κατά τα τεκτονικά δέοντα και ιδεώδη, του κοινωνικού «γίγνεσθαι».

Αρκεί όμως; Ή μήπως, αυτή η αύξηση θα μπορούσε να επιδράσει αρνητικά στην πρόοδό του, εάν δε συμβαδίζει με την επιθυμητή ποιότητα;

Ο Τεκτονισμός στην εποχή μας, στις χώρες όπου αναγνωρίζεται, ασκείται πλέον

ελεύθερα. Ο πληθυσμός όμως των χωρών αυτών, είναι αντιστρόφως ανάλογος με τον αριθμό των μελών των τεκτόνων, ιδιαίτερα εάν προσμετρηθεί η βασική αξία των διδαγμάτων της τεκτονικής ιδεολογίας.

Η αντίθεση αυτή, μεταξύ της αξίας και της διάδοσης των αρχών του Τεκτονισμού, αξίζει πράγματι να μελετηθεί.

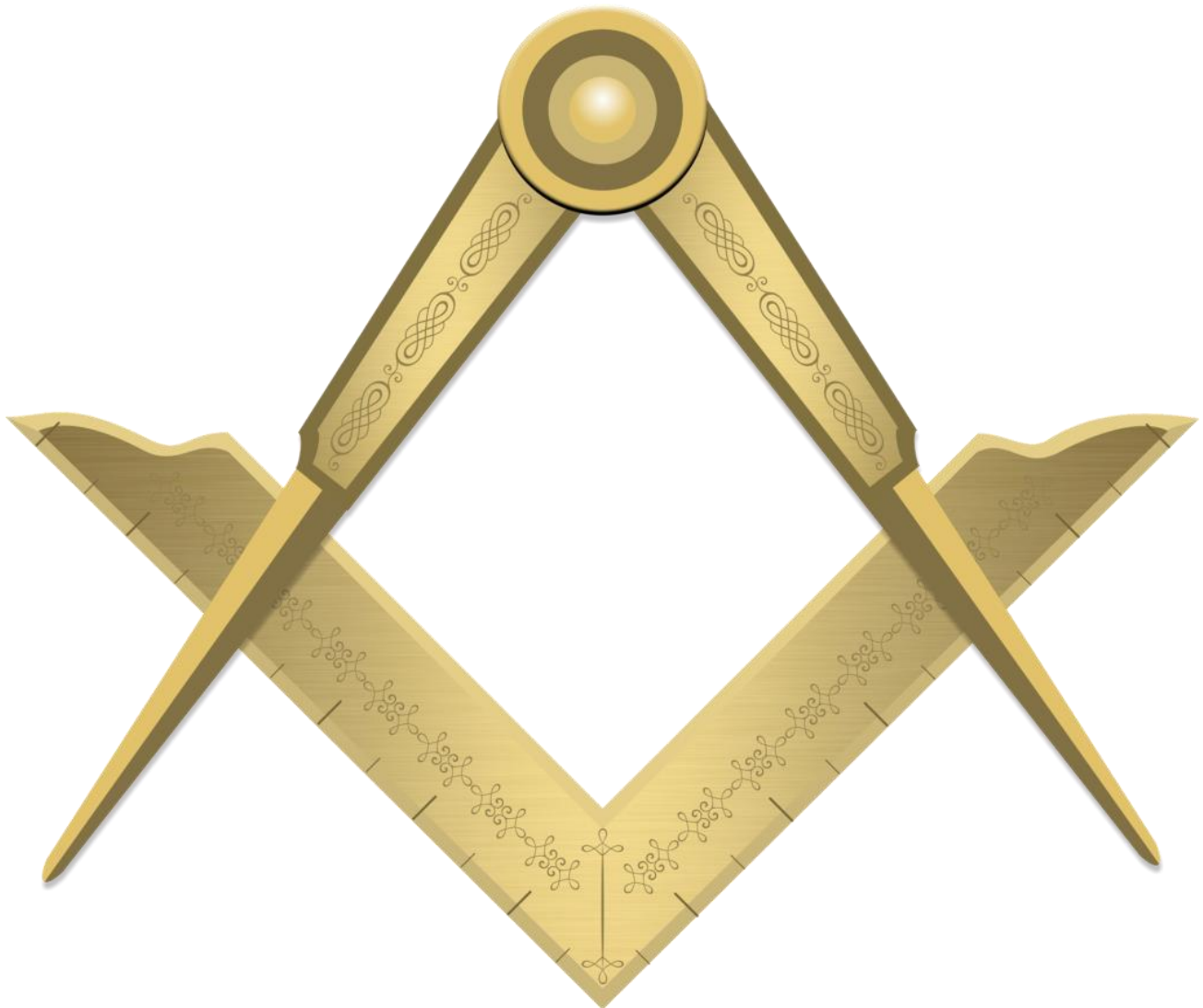
στικό είναι στην πραγματικότητα, συμβολικής και μυητικής φύσεως και όχι ένα συμβατικό μυστικό. Ωστόσο, το πέπλο της Ίσιδος, το οποίο καλύπτει τα μυστήριά του, αν και πολλές φορές έχει ανασυρθεί, ξεσηκώνει ακόμα τις καρδιές και ερεθίζει τα πνεύματα.

Ο Τέκτονας παραμένει σταθερά προσηλωμένος στις

σεων και ιδεών, ανεκτίμητο, αληθινό και άφθαρτο».

Η μη ορθή διαχείριση όμως αυτού του «θησαυρού», είναι ένας εκ των λόγων - αιτίων για τη μη διάδοση του Τεκτονισμού σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Ο δεύτερος λόγος - αιτία, είναι η «αντιμισθία», αυτό δηλ. που θεωρεί ότι δικαιούται ο καθένας μας να λάβει για την προσφορά του και ο

Ο Ελευθεροτεκτονισμός δε θεωρείται πλέον μυστική εταιρεία, αλλά απλά μια κλειστή εταιρεία. Οι βασικοί κανόνες του, οι νόμοι του, η ιστορία του, τα ονόματα των μελών του δεν είναι πλέον μυστικά. Το τεκτονικό μυ-

ανώτερες συλλήψεις του πνεύματος, με «το βλέμμα σταθερά εστραμμένο προς τις φωτοβόλες πηγές της άνωθεν εμπνεύσεως και τελειοποιήσεως», «κατέχων θησαυρό πνευματικό, γνώ-

τρόπος που το αξιώνει από τον ίδιο το θεσμό και τους αδελφούς τέκτονες, ως προσυμφωνημένο και χρωστούμενο.

Και βέβαια, δεν μπορεί να μη προσμετρηθεί σε όλα αυτά, ο τρόπος με τον ο-

ποίο ο καθένας μας επιλέγει να εθελουφλεί στα έντονα και καταστροφικά πάθη του από το παρελθόν και στο παρόν, προτιμώντας, ανθρώπινα ίσως, να αποφεύγει να περιορίσει, διορθώσει τα δικά του και να ανακαλύπτει, επισημαίνει, υποδεικνύει, στιγματίζει των άλλων.

Εάν ο Τεκτονισμός μέχρι σήμερα δε φαίνεται να έχει προσφέρει στον άνθρωπο γενικά, εκείνα τα υψηλά και σωτήρια διδάγματα, τα οποία ευαγγελίζεται και θελήσουμε να βρούμε τους λόγους οι οποίοι συντέλεσαν στη δημιουργία αυτού του αρνητικού αποτελέσματος, ίσως πιο εύκολα να τους εντοπίσουμε μέσα στην ίδια την υπόστασή του, παρά έξω από αυτή. Ίσως τα ίδια μέλη του Τεκτονισμού να γίνονται οι χειρότεροι προπαγανδιστές του θεσμού.

Κάπως έτσι, λοιπόν, οδηγούμαστε πάλι στο αρχικό μας ερώτημα: Θα αρκούσε απλώς η αύξηση του αριθμού των μελών του Τεκτονισμού, ώστε να επιτευχθεί η διαμόρφωση και βελτίωση, κατά τα τεκτονικά δέοντα και ιδεώδη, του κοινωνικού «γίγνεσθαι»;

Ο Τεκτονισμός στο παρελθόν και σε πολύ δύσκολους καιρούς για την ανθρωπότητα, λειτούργησε ως εγγυητής του μέλλοντός της. Με μοχλό την τεκτονική δεοντολογία πρωτοστάτησε στη διαμόρφωση κοινωνικών τάσεων, με τη Γαλλική, την Αμερικανική, την Ελληνική επανάσταση, με τη δημιουργία και οργάνωση της Κοινωνίας των Εθνών και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Αν-

θρώπου. Στο παρόν εγγυάται τον εμπλουτισμό της κοινωνίας των ανθρώπων με τέκτονες αδελφούς φωτισμένους με τα ιδανικά του, υπεράνω των φροντίδων της υλικής ζωής, που θα μπορούν και θα οδηγήσουν την ανθρωπότητα ξανά και ξανά στην αναζήτηση του Φωτός.

Πώς γίνεται όμως, έναν άνθρωπο που τον δεχόμαστε με την προϋπόθεση ότι είναι ελεύθερος και χρηστοθήης, να τον εντάξουμε σε ένα χώρο «ολίγον» ποιοτικό, με αδυναμία στην αυτοαξιολόγηση και μέλη, κατά συνήθεια αδελφούς, χωρίς δέσμευση στο βάθος της λειτουργίας της ανθρώπινης συνείδησης;

Να καταδείξουμε την υπαρκτή σημασία του Τεκτονισμού για τον άνθρωπο και τη σύγχρονη κοινωνία, την οικουμενικότητά του και την αρετή των τεκτόνων για οικειοθελή και άδοξη αποδοχή του μεγέθους και της ευθύνης τους στην εξύψωση του ανθρώπου και στη βελτίωση της κοινωνίας των ανθρώπων;

Ο Τεκτονισμός δεν είναι θεωρητικός, αλλά κατά βάση πρακτικός, βιωματικός.

Τα μέλη της αδελφότητας με την στάση ζωής τους αποτέλεσαν, στο παρελθόν, παραδείγματα προς μίμηση και προσπαθώντας ο καθένας από εμάς να αλλάξει τον εαυτό του, φέρνοντας τον πλησιέστερα στην τεκτονική φιλοσοφία, συμβάλει πράγματι στην αλλαγή της δομής της κοινωνίας.

Όλα όμως αυτά, χρειάζονται «στεγανά». Χρειάζονται «ασπίδες» πραγματοποίησης και κοινώς αποδεκτά «ξύλινα τείχη».

Η οδός του Τεκτονισμού δεν είναι στρωμένη με ροδοπέταλα, είναι ένας ατέρμονος αγώνας με καθημερινές μάχες και επιλογές μέσα από τις οποίες κρινόμαστε ακατάπαυστα.

Για να δώσουμε έναν τέτοιου είδους αγώνα δεν πρέπει να αναρωτιόμαστε αν η κοινωνία είναι έτοιμη. Η κοινωνία είναι πάντα έτοιμη να θέσει ερωτήσεις, εμείς όμως είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τις απαντήσεις; Είμαστε έτοιμοι να κριθούμε αυστηρότερα από κάθε άλλον; Να ομολογήσουμε τα λάθη μας, να ανασυγκροτηθούμε και να μπορέσουμε να αποκαταστήσουμε στην ευρύτερη κοινωνία τον ίδιο τον θεσμό του Τεκτονισμού ως φωτεινό αστέρα στους δύσκολους καιρούς που μας περιμένουν;

Έχουμε ιερό καθήκον να το πράξουμε, αλλά για να πετύχουμε πρέπει να βαδίσουμε συνετά και με πίστη στον σκοπό τον οποίο υπηρετούμε.

Εάν θέλουμε έναν ανοιχτό και χωρίς εσωστρέφεια τεκτονισμό πρέπει με γνώμονα την αρχαία και αδιαπραγμάτευτη παράδοσή μας να ορίσουμε τα δικά μας στεγανά.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει στην αγωνία μας να ανοιχτούμε στην κοινωνία να ξεχάσουμε τι πραγματικά είμαστε και τι αναζητούμε, ούτε πρέπει να αφήσουμε την αγωνία αυτή να μας καθλώσει ή ακόμα χειρότερα να μας αναγκάσει σε οπισθοχώρηση και συμβιβασμούς.

M.B., A.Π., Σ.Γ.

Το μέλλον του Τεκτονισμού στην ψηφιακή εποχή.

Εικονική πραγματικότητα, Εικονική Στοά

Συχνά ακούμε τον όρο Εικονική Πραγματικότητα (VR) σε καινοτομίες που αφορούν τον χώρο του gaming, της τεχνολογίας της επιστήμης, της εκπαίδευσης. Ποια είναι η ιστορία του VR και πόσο έχει αλλάξει και θα συνεχίσει να αλλάζει τη ζωή μας;

Ο όρος «Εικονική Πραγματικότητα» αναφέρεται στην προσομοίωση ενός πραγματικού ή φανταστικού

περιβάλλοντος από έναν υπολογιστή. Πρόκειται για έναν όρο που έχει λάβει διάφορες ερμηνείες και ορισμούς όπως **«Συνθετικό περιβάλλον»**, **«Κυβερνοδιάστημα»**, **«Τεχνητή Πραγματικότητα»** και **«Τεχνολογία Προσομοίωσης»**.

Ο όρος αναφέρθηκε για πρώτη φορά από τον Γάλλο Antonin Artaud το 1932, στο δοκίμιό του με τίτλο “Le

Théâtre Alchimique” και τον επανέφερε με την τεχνολογική του έννοια το 1989 ο Αμερικανός συγγραφέας και πρωτοπόρος της εικονικής πραγματικότητας, Jaron Lanier, ιδρυτής της εταιρείας VPL Research, η οποία ανέπτυξε μερικά από τα πρώτα συστήματα τη δεκαετία του 1980. Ο Lanier όρισε την Εικονική Πραγματικότητα ως ένα “αλληλεπιδραστικό, τρισδιάστατο περιβάλ-

λον, φτιαγμένο από υπολογιστή, στο οποίο μπορεί κάποιος να εμπυθιστεί.”

Το 2003, ο συγγραφέας William R. Sherman και ο ερευνητής Alan B. Craig όρισαν την Εικονική Πραγματικότητα ως ένα μέσο το οποίο αποτελείται “από αλληλεπιδραστικές εξομοιώσεις με υπολογιστή, οι οποίες ‘αισθάνονται’ την θέση και τις ενέργειες του χρήστη, και αντικαθιστούν ή επαυξάνουν την ανάδραση σε μία ή παραπάνω αισθήσεις, δίνοντας το αίσθημα της πνευματικής εμπύθισης ή παρουσίας στην εξομοίωση”.

Η τρέχουσα τεχνολογία VR χρησιμοποιεί συχνά ακουστικά εικονικής πραγματικότητας ή περιβάλλοντα πολλαπλών προβολών, μερικές φορές σε συνδυασμό με φυσικά περιβάλλοντα ή σκηνικά, για τη δημιουργία εικόνων, ήχων και άλλων αισθήσεων που προσομοιώνουν τη φυσική παρουσία ενός χρήστη σε ένα εικονικό ή φανταστικό περιβάλλον. Ένα άτομο που χρησιμοποιεί εξοπλισμό εικονικής πραγματικότητας είναι σε θέση να «κοιτάξει γύρω» τον τεχνητό κόσμο, να κινηθεί γύρω του και να αλληλοεπιδράσει με εικονικά χαρακτηριστικά ή αντικείμενα.

Τα συστήματα VR που μεταδίδουν κραδασμούς και άλλες αισθήσεις στον χρήστη μέσω gaming controllers ή άλλων συσκευών, είναι γνωστά ως απτικά συστήματα. Αυτή η απτική πληροφορία είναι γενικά γνωστή ως ανατροφοδότηση δύναμης

σε εφαρμογές ιατρικής, videogames και στρατιωτικής εκπαίδευσης.

Για να είναι όσο πιο πετυχημένη γίνεται η εμπύθιση ενός χρήστη σε ένα περιβάλλον Εικονικής Πραγματικότητας, είναι σημαντικό να απομονωθεί ο χρήστης και οι αισθήσεις του από τον πραγματικό κόσμο, επικαλύπτοντας τα ερεθίσματα του πραγματικού κόσμου με αντίστοιχα εικονικά, φτιαγμένα από το σύστημα της Εικονικής Πραγματικότητας. Από τις πέντε αισθήσεις, οι πιο σημαντικές κατά φθίνουσα σειρά είναι η όραση, η ακοή και η αφή. Έτσι είναι πρωταρχικής σημασίας ένα σύστημα Εικονικής Πραγματικότητας να παρέχει στερεοσκοπική εικόνα, δηλαδή δύο εικόνες από διαφορετική οπτική γωνία, μία για κάθε μάτι του χρήστη, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η αίσθηση του βάθους στο χώρο.

Παράλληλα η ύπαρξη στερεοσκοπικού ήχου βοηθάει το χρήστη να κατανοεί τί γίνεται γύρω του στον εικονικό χώρο που τον περιβάλλει, με πολύ φυσικό τρόπο, ενώ ταυτόχρονα αποκλείει τον χρήστη από τους ήχους του πραγματικού κόσμου, οι οποίοι θα μπορούσαν να καταστρέψουν την εικονική

του εμπειρία. Επιπλέον, η αφή μπορεί να χρησιμοποιηθεί με κατάλληλες συσκευές είτε για να έχει ο χρήστης τη δυνατότητα να νιώθει τον κόσμο, είτε για να καθοδηγείται εύκολα στην εκτέλεση κάποιων συγκεκριμένων ενεργειών. Αν όλα τα παραπάνω συνδυαστούν και με την ανίχνευση των κινήσεων του χρήστη με κατάλληλες συσκευές ανίχνευσης, έτσι ώστε το εικονικό περιβάλλον να συμπεριφέρεται όπως και το πραγματικό, τότε η όλη εμπειρία που θα αποκτήσει ο χρήστης μπορεί να είναι άκρως ρεαλιστική.

Η Εικονική Πραγματικότητα έχει βρει εφαρμογή στην προσομοίωση πτήσεων, οδήγησης πλοίων, αυτοκινήτων και διαστημοπλοίων, δίνοντας την δυνατότητα εκπαίδευσης οδηγών και πιλότων χωρίς να εκτίθενται σε πραγματικό κίνδυνο. Επίσης, η τεχνολογία VR εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στην εκπαίδευση, την ιατρική, την ψυχαγωγία (videogames, θεματικά πάρκα) και το διαδίκτυο (με τον κυβερνοχώρο και τα social media). Αντίστοιχες εφαρμογές αναπτύσσονται και χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση ιατρών, στρατιωτικών, μηχανικών,

αλλά και στα παιχνίδια, τα αρχιτεκτονικά σχέδια, ακόμα και στην παρουσίαση χρηματιστηριακών δεδομένων.

Σε αυτή την εποχή λοιπόν όπου η τεχνολογία αναδιαμορφώνει τις εμπειρίες μας, ακόμη και οι αρχαίες και σεβαστές παραδόσεις του Τεκτονισμού δεν είναι απρόσβλητες.

Φανταστείτε να μπαίνετε σε μια εικονική μασονική στοά, όπου οι τελετουργίες αιώνων αναπαράγονται πιστά και το ιερό εγρηγορός - η συλλογική συνείδηση της ομάδας - διατηρείται.

Αυτό δεν είναι μια σκηνή από μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας, αλλά μια πραγματική δυνατότητα που διερευνάται από ειδικούς από διάφορους τομείς.

Από την αναπαραγωγή των φυσικών και αισθητηριακών πτυχών των τελετουργιών σε ένα εικονικό περιβάλλον, μέχρι τη δημιουργία κοινών εικονικών εμπειριών που ενισχύουν το Εγρηγορός και τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης για την εξατομίκευση και τη βελτίωση της εμπειρίας - πρόκειται για ένα ταξίδι ανακάλυψης που προκαλεί τα όρια της παράδοσης και της τεχνολογίας και προκαλεί το αρχαίο να συγκλίνει με το σύγχρονο σε έναν εικονικό χώρο.

Πώς θα μπορούσαν οι Τέκτονες να διεξάγουν τις παραδοσιακές τελετουργίες σε έναν χώρο VR, με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης, διατηρώντας παράλληλα τη μοναδική εμπειρία του Εγρηγορός.

Το πρώτο βήμα θα ήταν να κατανοήσουμε τα βασικά συστατικά των τελετουργιών

των τεκτόνων. Αυτά περιλαμβάνουν τη φυσική διάταξη της στοάς, τους ρόλους και τις ευθύνες κάθε αξιωματούχου, τη χρήση συμβόλων και εργαλείων και τις συγκεκριμένες λέξεις και ενέργειες που συνθέτουν κάθε βαθμό.

Κάθε ένα από αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να αναπαραχθεί πιστά σε ένα εικονικό περιβάλλον. Αυτό το βήμα είναι ζωτικής σημασίας, καθώς αποτελεί το θεμέλιο της όλης διαδικασίας. Ωστόσο, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η φυσική υπόσταση της στοάς και των τελετουργιών είναι μόνο μία πτυχή. Οι συναισθηματικές, ψυχολογικές και πνευματικές πτυχές είναι εξίσου σημαντικές και μπορεί να είναι πιο δύσκολο να αναπαραχθούν σε ένα εικονικό περιβάλλον.

Από τεχνική άποψη, η δημιουργία ενός εικονικού περιβάλλοντος που μπορεί να αναπαραγάγει τη φυσική διάταξη και τα στοιχεία μιας μασονικής στοάς είναι εφικτή με την τρέχουσα τεχνολογία VR. Η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε να βοηθήσει σε αυτή τη διαδικασία αυτοματοποιώντας ορισμένες πτυχές των τελετουργιών, όπως οι κινήσεις των αξιωματικών ή η εκφορά των τελετουργικών λέξεων.

Η συλλογική συνείδηση της ομάδας, ή Εγρηγορός, αποτελεί ζωτικό μέρος της τεκτονικής εμπειρίας. Αυτή δημιουργείται μέσω κοινών εμπειριών, πεποιθήσεων και στόχων. Σε ένα εικονικό περιβάλλον, αυτό θα μπορούσε να διευκολυνθεί μέσω κοινών εικονικών εμπειριών και αλληλεπιδράσεων.

Βέβαια η εσωτερική έννοια του Εγρηγορός μπορεί να μην είναι πλήρως κατανοητή ή αποδεκτή από όλους και ίσως να είναι ακόμα δυσκολότερο να δημιουργηθεί το ίδιο βάθος σύνδεσης και κοινής συνείδησης σε ένα εικονικό περιβάλλον όμοια με ένα φυσικό, καθώς η έλλειψη φυσικής παρουσίας και η πιθανότητα απόσπασης της προσοχής ή αποσύνδεσης σε ένα εικονικό περιβάλλον θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ισχύ του Εγρηγορός.

Ενώ δηλαδή η τεχνολογία Τεχνητής Νοημοσύνης και Εικονικής Πραγματικότητας μπορεί να αναπαραγάγει πολλές πτυχές του φυσικού περιβάλλοντος και των ενεργειών, μπορεί να μην είναι σε θέση να αναπαραγάγει πλήρως τις συναισθηματικές και ψυχολογικές πτυχές των τελετουργιών και ιδιαίτερα η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης θα μπορούσε ενδεχομένως να υποβαθμίσει το ανθρώπινο στοιχείο των τελετουργιών, το οποίο αποτελεί βασικό μέρος της τεκτονικής εμπειρίας.

Υπάρχουν δεκάδες προτάσεις, ιδέες, προκλήσεις που μπορούν να βελτιώσουν τις παραπάνω προσεγγίσεις και σύντομα να έχουμε ένα αποτέλεσμα που θα ανταποκρίνεται σε ένα πολύ υψηλό ποσοστό ακριβούς προσομοίωσης και αναμενόμενου αποτελέσματος.

Για παράδειγμα να ενσωματώσουμε στοιχεία που διεγείρουν τις αισθήσεις και προκαλούν συναισθήματα στο χώρο VR, όπως η χρήση μουσικής, φωτισμού, ακόμη και εικονικού θυμιάματος.

Να χρησιμοποιήσουμε τεχνητή νοημοσύνη για να καθοδηγήσουμε τους συμμετέχοντες μέσω πρακτικών που αποτελούν μέρος των τελετουργιών.

Να εξατομικεύσουμε την εικονική εμπειρία για κάθε συμμετέχοντα, προσαρμόζοντας το περιβάλλον, τα σύμβολα, ακόμη και τις λέξεις της τελετουργίας στις ατομικές ανάγκες και αντιδράσεις του.

Να ενσωματώσουμε μια εικονική περίοδο "προβληματισμού" ή "απολογισμού" μετά από κάθε τελετουργία που θα μπορούσε να βοηθήσει στη δημιουργία μιας αίσθησης κοινότητας και κοινής συνείδησης.

Να δημιουργήσουμε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό εικονικό χώρο για την ανταλλαγή απόψεων ή εμπειριών και αναστοχασμό,

ενώ η ΤΝ θα μπορούσε επίσης να σχεδιαστεί ώστε να δίνει προτεραιότητα στη συλλογική εμπειρία, προσαρμόζοντας το περιβάλλον ή το τελετουργικό με βάση τις αντιδράσεις της ομάδας και όχι μόνο τις ατομικές αντιδράσεις.

Οι Ελευθεροτέκτονες, βρισκόμαστε στο χείλος μιας νέας εποχής, όπου η τεχνολογία και η παράδοση συγκλίνουν για να δημιουργήσουν καθηλωτικές εμπειρίες που ξεπερνούν τα φυσικά όρια. Οι δυνατότητες της Εικονικής Πραγματικότητας (VR) για τον εμπλουτισμό των τελετουργιών του Τεκτονισμού είναι τεράστιες και μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση μιας βαθύτερης κατανόησης των τελετουργιών του, την ενίσχυση της προσβασιμότητας και τη δημιουργία μιας πιο καθηλωτικής και

διαδραστικής τεκτονικής εμπειρίας.

Η ώρα που το χάσμα μεταξύ παράδοσης και τεχνολογίας θα γεφυρωθεί και θα δημιουργηθεί μια τεκτονική εμπειρία VR που θα είναι πραγματικά καθηλωτική, προσβάσιμη και αληθινή στο πνεύμα του τεκτονισμού είναι πολύ κοντά.

Το μέλλον του Τεκτονισμού στην ψηφιακή εποχή θα μπορούσε να είναι μια μοναδική, συναρπαστική ευκαιρία που θα εξασφαλίσει τη σημασία και τη ζωντάνια του για τις επόμενες γενιές.

Πηγές: SecNews, Ex Libris Academy

Ο ΟΥΡΑΝΙΟΣ ΘΟΛΟΣ

Όπως γνωρίζουμε όλοι μας πάρα πολύ καλά ο Ναός στον οποίο εισερχόμαστε για να τελέσουμε τις εργασίες μας είναι γεμάτος σύμβολα που μας προσκαλούν να τα διερευνήσουμε να τα ανακαλύψουμε και μέσω αυτών να οδηγηθούμε σε φωτεινά μονοπάτια. Ευρισκόμενοι ε-

ντός του Ναού εάν κοιτάξουμε ψηλά ακριβώς πάνω από τον τάπητα χαράξεως παρατηρούμε τον ουράνιο θόλο και δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι βρίσκεται ακριβώς σε εκείνο το σημείο του Ναού. Γνωρίζουμε πολύ καλά πως ο Ναός μας συμβολίζει τον άνθρωπο. Ξαπλωμένος λοιπόν ο άνθρωπος

ανάσκελα με το κεφάλι προς την Ανατολή ο τάπητας χαράξεως αντιστοιχεί στο ηλιακό μας πλέγμα η πηγή της ζωής μας Ο ουράνιος θόλος πάνω από αυτόν και κατ' επέκταση πάνω από όλο τον ναό, δηλαδή το σώμα μας, συμβολίζει την άμεση επιρροή των άστρων και της κοσμικής ενέργειας πάνω μας.

Ας κάνουμε μία αναφορά όμως στα στοιχεία που είναι χαραγμένα στον ουράνιο θόλο. Υπάρχουν οι 4 πλανήτες, η Αφροδίτη με πράσινο χρώμα, ο Άρης με κόκκινο, ο Δίας με χρυσό και ο Κρόνος με μαύρο. Κατά μήκος της εκλειπτικής βλέπουμε μέρος του αστερισμού του Νότιου Ιχθύος, του Ταύρου, του Λέοντα, της Παρθένου και του Σκορπιού. Νοτιοδυτικά βλέπουμε τον Ωρίωνα και βόρειο δυτικά την Μεγάλη Άρκτο και τον Βοώτη.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν την προσπάθεια ερμηνείας-εξήγησης, γιατί είναι αυτοί οι πλανήτες, αυτοί οι αστερισμοί, και γιατί είναι στα σημεία που προαναφέραμε. Ο Κρόνος όπως είπαμε είναι στη δύση δηλαδή στην είσοδο του Ναού. Το χρώμα που τον χαρακτηρίζει είναι μαύρο και συμβολίζει θα λέγαμε το σκοτάδι, την αμάθεια και την άγνοια που μας διακατέχουν πριν εισέλθουμε στον Ναό και κατ' επέκταση στον εσωτερικό μας κόσμο, ακριβώς όπως στον σκοτεινό θάλαμο που κάλλιστα μπορούμε να τον πα-

ρομοιάσουμε με μήτρα. Επίσης κατά μία πολύ συνηθισμένη αρχή ο Κρόνος παριστάνει τον Χρόνο την περίσκεψη και την πείρα. Ο Κρόνος ενώνεται με την Ρέα, την Γη, την πρωταρχική ύλη δηλαδή και από την ένωση αυτή γεννιούνται οι αρχαίοι θεοί και ο Δίας.

Ο ευνουχισμός τόσο του Κρόνου όσο και του πατέρα του Ουρανού αναφέρεται στην αρχή μιας νέας κοσμολογικής περιόδου. Ένας μύθος που τον συναντάμε στις μυθολογίες πολλών λαών. Είναι λοιπόν ο Κρόνος το σύμβολο του σωματικού θανάτου ο οποίος δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο παράγοντας για την μεταμόρφωση και εξέλιξη του ανθρώπου. Πριν προχωρήσουμε όμως ας σταθούμε σε κάτι. Στην είσοδο του ναού όπως βλέπουμε είναι οι στήλες Β και J. Δεξιά όπως εισερχόμαστε είναι το ζώδιο του Καρκίνου ενώ αριστερά το ζώδιο των Ιχθύων. Ο Καρκίνος αποτελεί και μία εκ των δύο πυλών του ζωδιακού κύκλου. Η κάθε πύλη συμβολίζει τον θάνατο. Αλλά όταν αναφερόμαστε στον θάνατο εννοούμε την μετάβαση από την μία στοιχειώδη κατάσταση σε μια άλλη. Αυτή όμως η πύλη είναι και γένεση. Όταν μισούμε και λοιπόν θανατώνεται μία πρότερη κατάσταση μας και μεταβαίνουμε σε μία διαφορετική. Ο Ιχθύς αντίστοιχα από την άλλη πλευρά συμβολίζουν τις πρωταρχικές μας γνώσεις που μας συντροφεύουν, την έμπνευση, τη διαίσθηση και τις αγνές και αγαθές προθέσεις που πρέπει να έχει κάποιος για να εισέλθει από τον αμύητο κόσμο. Συνεχίζοντας με τα

στοιχεία του ουράνιου θόλου παρατηρούμε την Αφροδίτη τον Άρη και τον Δία. Αυτοί οι τρεις πλανήτες στο εσωτερικό πλέον του ναού έρχονται σε μία συσχέτιση με τους δύο επόπτες και τον Σεβάσμιο Διδάσκαλο. Ο Άρης εκφραστής της δύναμης και της ισχύος αντιστοιχεί στον Α' Επόπτη, η Αφροδίτη θεά του κάλους αντιστοιχεί στον Β' Επόπτη και ο Δίας εκφραστής της σοφίας αντιστοιχεί στον Σεβάσμιο Διδάσκαλο. Επίσης οι τρεις αυτοί πλανήτες έχουν άμεση συσχέτιση και με τις τρεις στήλες που πλαισιώνουν τον τάπητα χάραξης. Η στήλη της δύναμης απεικονίζεται με τον δωρικό ρυθμό, η στήλη της σοφίας με τον ιωνικό και η στήλη του κάλους με τον κορινθιακό.

Όπως η πορεία της εκλειπτικής στον θόλο έτσι κι εμείς κινούμαστε δεξιόστροφα στο εσωτερικό του ναού. Μιμούμαστε με αυτόν τον τρόπο την κίνηση των πλανητών γύρω από τον ήλιο τον ιερό τάπητα το κέντρο όλων των πραγμάτων. Επίσης συμβολίζει και μία παρόμοια εξελικτική πορεία από την στιγμή της εισόδου μας στον ναό μέχρι την έξοδο μας. Συναντάμε πρώτα την στήλη της ισχύος μετά της σοφίας και μετά του κάλους. Αυτό συμβολίζει ότι οι πρωτογενής μας αισθήσεις και δυνάμεις κινητοποιούν και διαμορφώνουν το πνεύμα και την νόηση με σκοπό να σμιλεύσουμε και να ομορφύνουμε τον εαυτό μας για να μπορέσουμε τελικά να θαυμάσουμε το κάλος που βρίσκεται πίσω από τη Δημιουργία.

Ας συνεχίσουμε όμως την ερμηνεία των πλανητών. Ο Άρης με χρώμα κόκκινο συμβολίζει τις ενστικτώδεις ανάγκες του ανθρώπου. Είναι η αρχή της οποιασδήποτε κίνησης στο διάστημα ή στην ψυχή των ατόμων της φύσης. Είναι η αρχή διείσδυσης, διαίρεσης, διαχώρισης, διάλυσης και εντέλει μεταμόρφωσης και δύναμης. Όλοι οι παραπάνω χαρακτηρισμοί είναι δυνατόν, ανάλογα με την εξέλιξη ή με τα μέσα που χρησιμοποιεί κάθε άνθρωπος, να έχουν ευεργετικές συνέπειες αλλά είναι όμως δυνατόν να γίνουν και αίτια δοκιμασιών και ταλαιπωριών. Ο άνθρωπος λοιπόν είναι αυτός που διαλέγει την ατραπό.

Η Αφροδίτη με το πράσινο χρώμα συμβολίζει την καρδιά και το συναίσθημα. Ο συμβολισμός της Αφροδίτης κρύβει μεγάλες αλήθειες, τις οποίες θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε μόνο όταν αντιληφθούμε την αλήθεια περί Έρωτα, Λυτρωτή και Εωσφόρου όπως τα κατονομάζει ο Κωστής Παλαμάς στο έργο του «Τα μάτια της Ψυχής μου» όπου σε πολλά σημεία του, κάνει αποκαλυπτικές νύξεις για την σχέση μεταξύ Αφροδίτης και Λυτρωτή, την αναλογία των δύο αυτών συμβόλων και τη φύση της συμβολικής θεάς. Επίσης η θυσία είναι άμεσο αποτέλεσμα του θείου νόμου που ακούει στο όνομα Έρωτας άρα σοφά ο ποιητής τα συσχετίζει όλα αυτά και τα παρουσιάζει σαν μία αδιάσπαστη ενότητα γύρω από την οποία περιστρέφεται το Σύμπαν. Χαρακτηριστικά αναφέρει αυτός ο μεγάλος ποιητής «Του κόσμου που ονειρεύεται και κλαίει

και αγκαλιάζει είσαστε οι δύο πόλοι. Είστε η διπρόσωπη Ζωή που λάμπει και αναγαλλιάζει την οικουμένη όλη». Επίσης σύμφωνα με όσα μας λέει η εσωτερική επιστήμη ο πλανήτης Αφροδίτη προηγείται κατά μία περίοδο εξέλιξης (5η η Αφροδίτη, 4η η Γη) από αυτή της Γης και ο μέσος όρος της «Ανθρωπότητας» της Αφροδίτης βρίσκεται κοντά στο επίπεδο του Μύστη. Μύστες από την Αφροδίτη λένε πως βοήθησαν κατά το αρχικό στάδιο την Γήινη εξέλιξη

Τελευταίο από τους πλανήτες αφήσαμε τον Δία (Ζεους). Ο Ζεους συμβολίζει τον Δημιουργό καθώς επίσης και τον Αιθέρα το «Μονογενές Πυρ» από το οποίο αποτελείται ο Ήλιος. Συμβολίζει επίσης την μέλλουσα μεταβολή στο πεδίο της ύλης, την ενσωμάτωση η ενσάρκωση, σαν εμψυχώνουσα αρχή και γενικά την εξέλιξη της ζωής, σε αντίθεση με τον Κρόνο που παριστάνει τον θάνατο. Κατά μια ερμηνεία ο Ζεους προέρχεται από την Σελήνη συμμετέχοντας στην πλαστικότητα και υγρότητά της. Εδώ όμως η διαμορφωτική αρχή της Σελήνης ενώνεται με τον Σταυρό, δηλαδή τον στοιχειακό κόσμο, για να του δώσει σώμα, μάζα και συνεκτικότητα, για να διευκολύνει την υλική δημιουργία. Αυτό συμβαίνει γιατί μια καθαρά σεληνιακή ουσία δεν θα μπορούσε να κυβερνήσει τον φυσικό κόσμο με την πλήρη σημασία της λέξης. Γι' αυτό και γίνεται αυτή η συνεργασία και δημιουργείται ο υλικός κόσμος και γι' αυτό η αρσενική φύση ή ο

αρσενικός χαρακτήρας του Δία.

Όπως προαναφέρθηκε στον ουράνιο θόλο απεικονίζονται και συγκεκριμένοι αστερισμοί. Ανάμεσά τους ο Ταύρος ο Λέων ο Σκορπιός και ο νότιος Ιχθύς όπου μέσω αυτού έχουμε και την έμμεση παρουσία του Υδροχόου. Αυτά τα τέσσερα σημεία σχηματίζουν τον σταθερό σταυρό του ζωδιακού κύκλου. Αυτά εκφράζονται και από τα τέσσερα στοιχεία της φύσης τη γη, τον αέρα, το νερό και την φωτιά, ακριβώς όπως τα συναντάμε και κατά τη διάρκεια της μύσεώς μας. Ο ταύρος, ο σκορπιός, ο υδροχόος και ο λέων δεν είναι άλλα από τα τέσσερα σημεία που όλα μαζί τα συναντάμε συνδυασμένα στη μορφή της Σφίγγας στην αρχαία Αίγυπτο και μάλιστα λέγεται πως οι Αιγύπτιοι Μύστες «συνήρχοντο υπό το βλέμμα της σφιγγός»

Ας μελετήσουμε όμως λίγο πιο αναλυτικά τους παραπάνω αστερισμούς καθώς και τους υπόλοιπους που βρίσκονται στον ουράνιο θόλο και ας δούμε τα μυστικά που κρύβουν.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΡΚΤΟΣ. Είναι ένας από τους αρχαιότερους γνωστούς αστερισμούς. Αναφέρεται στον Όμηρο που τον ονομάζει Άμαξα και Ελίκη. Στους Ρωμαίους έφερε το όνομα Άροτρο και οι επτά αστέρες που τον αποτελούσαν ονομάζονταν Βόες. Από την ονομασία αυτή ο γειτονικός με την Μεγάλη Άρκτο αστερισμός ονομάστηκε Βούτης. Η Μεγάλη Άρκτος κατά τους εσωτεριστές είναι ο αθάνα-

τος διώκτης των ουρανών που κυνηγάει συνεχώς την Μικρή Άρκτο δηλαδή τον άνθρωπο στην φυσική του ενσάρκωση. Στην Μικρή Άρκτο έχουμε την ιστορία του Ζηλωτή δηλαδή της τωρινής μας μοίρας. Στην Μεγάλη Άρκτο απεικονίζεται το μέλλον μας και μια ένδοξη τελειοποίηση που ξεπερνάει την τωρινή μας κατανόηση.

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ. Είναι ο λαμπρότερος αστέρας του Βούτη τον αστερισμό που οδηγεί τους επτά Βόες της Μεγάλης Άρκτου. Γι' αυτό και ως το φωτεινότερο αστέρι του οδηγού της Άρκτου, ονομάστηκε Αρκτούρος. Συμβολικά αναπαριστά αυτόν που απελευθερώνει την ανθρωπότητα από την υποδούλωση της στην μορφή.

ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΣ. Ένας από τους τέσσερις βασιλικούς αστέρες του ουρανού, είναι εξαιρετικά λαμπρός και βρίσκεται στον Λέοντα. Ονομάζεται κυβερνήτης η νομοδότης, έχοντας στην έννοια του την αντίληψη ότι ο άνθρωπος μπορεί να είναι ο νόμος μέσα του γιατί έχει εκείνο που τον κάνει Βασιλιά η Κυβερνήτη του εαυτού του.

ΣΤΑΧΥΣ. Ένας από τους τρεις κύριους αστέρες του αστερισμού της Παρθένου. Είναι ο στάχυς του σίτου. Ο Χριστός γεννήθηκε στην Βηθλεέμ που σημαίνει ο οίκος του άρτου και σημαίνει τον σπόρο που γεννιέται από το στάχυ το σύμβολο της πνευματικής τροφής.

ΑΝΤΑΡΗΣ. Επίσης ένας από τους τέσσερις βασιλικούς αστέρες. Έχει ερυθρό

χρώμα και είναι ο ερυθρότερος όλων των αστέρων και βρίσκεται στον Σκορπιό. Συμβολίζει το ερυθρό εκείνο της επιθυμίας, που βρίσκεται κάτω από κάθε εκδήλωση της Θείας Ζωής.

ΥΑΔΕΣ. Κατά την ελληνική μυθολογία ήταν κόρες τους Άτλαντα και με τις αδερφές τους τις Πλειάδες ονομάζονταν Ατλαντίδες. Στις Υάδες απέδιδαν τα φαινόμενα της βροχής και της θύελλας, μάλιστα αναφέρονται συχνά και σαν άστρα της βροχής. Επειδή οι αγροτικές δραστηριότητες άρχιζαν πάντα την περίοδο των βροχοπτώσεων, οι Υάδες οριοθετούσαν αυτήν την δραστηριότητα.

ΠΛΕΙΑΔΕΣ. Αναπτύσσονται στη ράχη του αστερισμού του Ταύρου σαν να σχηματίζουν σμήνος πουλιών. Ανάμεσά τους βρίσκεται ο αστέρας Αλκυόνη, ο κεντρικός ήλιος του σύμπαντος. Για τους αρχαίους Έλληνες ήταν οι ευνοϊκοί αστέρες για τα μακρινά θαλάσσια ταξίδια, όριζαν δε, με την ηλιακή τους ανατολή τον Μάιο, σαν τον κατάλληλο μήνα για την έναρξη των θαλάσσιων ασχολιών. Κατά τους εσωτεριστές οι Πλειάδες είναι το σύμβολο της ψυχής, γύρω από την οποία στρέφεται ο τροχός της ζωής. Η χαμένη Πλειάδα, μόνο 6 είναι ορατές από τις 7, είναι σύμβολο συσκότισης του πνεύματος, κατά το χρόνο που η ψυχή διαμέσου της επιθυμίας, προσλαμβάνει σώμα.

ΩΡΙΩΝΑΣ. Η παρουσία του ουράνιου κυνηγού, του Ωρίωνα, κοντά στις Ατλαντίδες, συμβολίζει κα-

τά την παράδοση, μια από της τέσσερις πρωταρχικές φυσικές δραστηριότητες του ανθρώπου, το κυνήγι θηραμάτων. Οι άλλες τρεις ήταν η ποιμενική που συμβολίζεται από τον Βώτη, η αγροτική από τις Υάδες και η αλιευτική από τις Πλειάδες. Οι αντιστοιχίες αυτές κατά πολλούς ερευνητές υποσημειώνουν την ανάγκη της επιστροφής του ανθρώπου από την σημερινή κατάσταση αντιπαράθεσής του με την φύση σε μια κατάσταση αρμονικής συμβίωσης με αυτήν. Κατά τους εσωτεριστές ο Ωρίωνας συμβολίζει το πνεύμα και δηλώνει το ξέσπασμα του Φωτός.

ΑΛΝΤΕΜΠΑΡΑΝ η αλλιώς **ΛΑΜΠΑΔΙΑΣ.** Είναι ο φωτεινότερος του αστερισμού του Ταύρου αποτελώντας μάλιστα το ΔΕΞΙ ΤΟΥ ΜΑΤΙ. Η ονομασία που έχει επικρατήσει είναι αραβική και σημαίνει «ακόλουθος» ονομασία που απ' ότι φαίνεται δόθηκε γιατί ακολουθεί τις Πλειάδες ενώ η ελληνική του είναι όπως είπαμε Λαμπαδίας. Ο φωτεινότερος λοιπόν αστέρας αυτός του Ταύρου μαζί με τον φωτει-

νότερο αστέρα του Σκορπιού που αναφερθήκαμε πριν δηλαδή ο Αντάρης ήταν δύο από τους τέσσερις βασιλικούς αστέρες των Περσών. Ο Αλντεμπαράν ήταν στην ανατολή και ο Αντάρης στην δύση και μάλιστα τους αποκαλούσαν φύλακες της ανατολής και της δύσης. Πίσω από αυτήν την αντιστοιχία υπάρχει πλούσια μυθολογία που αναφέρεται στον ζωροαστρισμό την αρχαία θρησκεία των Περσών. Προσωπικά πάντα αναρωτιόμουν γιατί την Ανάσταση το κερι που κρατάμε το ονομάζουμε λαμπάδα και αν αυτό έχει κάποια σχέση με τον Λαμπαδία.

Ένα τελευταίο στοιχείο που αξίζει να αναφερθεί, καθώς έχει έντονη την παρουσία του στον ουράνιο θόλο, είναι η γαλακτική οδός. Αυτή η λευκή γραμμή είναι ουσιαστικά η προβολή δισεκατομμυρίων αστέρων του ίδιου μας του γαλαξία. Είναι ίσως το μοναδικό στοιχείο που συμβολίζει άμεσα το σύμπαν μέσα στον ναό μας. Ακριβώς έτσι μας θυμίζει την σχέση μικρόκοσμου και μακρόκοσμου. Αν συλλογιστούμε ότι ο μέσος άν-

θρωπος αποτελείται από περίπου τρία τρισεκατομμύρια κύτταρα και το καθένα από αυτά εμπειριέχει όλο μας τον εαυτό, αλλά και όλα μαζί δημιουργούν τον εαυτό μας, έτσι λοιπόν κι εμείς αποτελούμε αναπόσπαστο μέρος ενός συνόλου, όπως ακριβώς αυτά τα αστέρια αποτελούν αυτή τη λευκή γραμμή.

Τα μυστικά του

ήχου και της

δόνησης

Από την αρχή ύπαρξης του χρόνου, ο άνθρωπος χρησιμοποιεί την μουσική για να καλέσει θεραπευτικά πνεύματα, να εξορκίσει το κακό, να διασκορπίσει ασθενικές ενέργειες και να δημιουργήσει έναν κόσμο αρμονικό. Κατά τη διάρκεια της ζωής μας, κάποιοι ήχοι δεν είναι τόσο ευχάριστοι στο άκουσμα, αλλά πάρα πολλοί άλλοι είναι καταπραϋντικοί, μας χαλαρώνουν, μας ταξιδεύουν, μας εμπνέουν και μας θεραπεύουν. Η μουσική είναι ήχος και ο ήχος είναι ενέργεια. Ότι ακούμε, κάθε δόνηση που μας διαπερνά μας επηρεάζει. Οι σκέψεις, τα συναισθήματά, οι αναμνήσεις μας επηρεάζουν επίσης τον βαθμό της δικής μας δόνησης. Όταν δεν είναι συγχρονισμένα, βιώνουμε τις αρνητικές επιδράσεις. Εκεί είναι που επεμβαίνει η μουσική. Η δόνηση της μουσικής γίνεται ο καταλύτης για την θεραπεία κάθε ανθρώπου ή ζώου ή φυτού

ή οτιδήποτε έχει συνείδηση, γιατί η μουσική μπορεί να επανασυντονίσει τις δονήσεις που προκαλούν δυσλειτουργία είτε σωματική, είτε πνευματική είτε ψυχική. Η φύση προσφέρει μερικές από τις πιο θεραπευτικές ηχητικές δονήσεις.

Η χρήση ορισμένων ειδών μουσικής σε θρησκευτικές και θεραπευτικές τελετουργίες προκειμένου να οδηγηθεί κανείς σε κατάσταση έκστασης είναι γνωστή από την αρχαιότητα. Μέσα από την γραπτή κληρονομιά που μας άφησαν οι αρχαίοι Έλληνες, όπως οι Πυθαγόρειοι και ο Αριστοτέλης, γίνεται φανερό η γνώση των θετικών επιδράσεων της μουσικής στον ψυχισμό του ανθρώπου. Η σχολή των Πυθαγορείων, για παράδειγμα, χρησιμοποιούσε μουσικούς ήχους για θεραπεία ασθενών με βάση την άποψη ότι η αρμονία της μουσικής μπορεί να αποκαταστήσει τη διαταραγμένη ψυχοσω-

ματική ισορροπία του ασθενούς.

Στον 20^ο αι. αναγνωρίστηκε η επιστημονική χρήση της μουσικής για την αντιμετώπιση ψυχικών και νοητικών παθήσεων και την καλύτερη κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Έχουν καταγραφεί θετικά ερευνητικά αποτελέσματα στην ποιότητα της ζωής, την έκφραση των συναισθημάτων, αλλά και την αύξηση των θετικών συναισθημάτων.

Όπως αναγράφεται στο αρχαίο Ερμητικό Κυμβάλειο, και έχει αποδείξει η κβαντική φυσική, ζούμε μέσα σε ένα σύμπαν που τα πάντα δονούνται, αυτή είναι η γενεσιουργός αιτία των δομών της ύλης.

Η έννοια ήχος ορίζεται με δύο διαφορετικούς τρόπους:

- Τον σχετικό με την Φυσική

- Τον σχετικό με την Φυσιολογία και την Ψυχοακουστική.

Σύμφωνα με, τη φυσική ο ήχος είναι μία μηχανική διαταραχή, που διαδίδεται μέσα σε ένα ελαστικό μέσο με

Τόσο οι αρχαίοι σοφοί, όσο και οι σύγχρονοι επιστήμονες, παραδέχονται ότι κάθε τι στη ζωή σχηματίζεται από δονήσεις.

Στην ανατολική φιλοσοφία υποστηρίζετε ότι κάθε εμ-

νταστούμε τι συμβαίνει σε μία λίμνη νερού, όταν ρίξουμε μέσα μια πέτρα. Στην αρχή προξενείτε μια οπή και στη συνέχεια δημιουργούνται κυκλικά κύματα, που σκορπίζονται σε απεριόριστη απόσταση.

Χαμηλού βαθμού ή συχνότητας δονήσεις σχηματίζουν τα πιο χονδροειδή και ορατά αντικείμενα, δηλαδή τα στερεά, υγρά και αέρια, ενώ όσο προχωράμε σε αντικείμενα και πεδία λιγότερα ορατά, ακόμα και αόρατα, η συχνότητα δόνησης αυξάνεται. Οι δονήσεις μιας σχετικά χαμηλής συχνότητας είναι γνωστοί σε μας σαν ήχος, μιας υψηλότερης συχνότητας σαν φως ή χρώμα.

Ανακαλύφθηκε και μετρήθηκε από επιστήμονες ότι κάθε ανθρώπινη σκέψη είναι μία δόνηση ορισμένου μήκους κύματος και συχνότητας. Η ευαισθησία του ανθρώπου περιορίζεται σ' ένα ευρύ πεδίο δονήσεων, που τους αντιλαμβάνεται με τα όργανα των 5 αισθήσεων.

Τώρα γεννιέται το ερώτημα: Έχουμε άραγε όργανα που μπορούν να έχουν σχέση με τις πολύ λεπτές δονήσεις ή την πολύ λεπτή ουσία, από την οποία αποτελούνται, και με ποιο τρόπο μπορούν να προσεγγισθούν;

Οι τελευταίες αυτές δονήσεις είναι τόσο λεπτές, που χρησιμοποιούν τον αιθέρα σαν φορέα τους, αντί των βαρύτερων μορίων του αέρα. Αιθέρας είναι η απροσδιόριστη εκείνη ουσία, μέσα στην οποία συντηρούνται η γη και όλα τα άτομα του αέρα. Οι επιστήμονες τώρα αρχίζουν να ανακαλύπτουν ότι υπάρχουν περισσότερα από ένα είδος αιθέρα, στην

πεπερασμένη ταχύτητα και η οποία διεγείρει το αισθητήριο όργανο της ακοής, το αυτί, προκαλώντας ακουστικό αίσθημα.

Σύμφωνα με την Φυσιολογία και την Ψυχοακουστική, ο ήχος είναι μία αίσθηση, που οφείλεται στον ερεθισμό των ακουστικών νευρικών κέντρων.

Ένα ακουστικό σύστημα αποτελείται από τα εξής τρία στοιχεία:

- την ηχητική πηγή
- το ελαστικό μέσο διά του οποίου διαδίδεται ο ήχος
- τον δέκτη του ήχου.

Ο ήχος μεταδίδεται με κύματα, τα ηχητικά κύματα.

Σύμφωνα με την επιστήμη της Κυματικής κάθε υγιές όργανο εκπέμπει μια συγκεκριμένη δόνηση και η μεταβολή της σημαίνει την δυσαρμονία.

φάνιση της δημιουργίας έχει μια δόνηση-ήχο στο σύμπαν. Όταν αυτή η δόνηση-ήχος αποσυρθεί η εμφάνιση της δημιουργίας χάνετε (μαμούθ, δεινόσαυροι, χαμένοι πολιτισμοί).

Λέγεται ότι η δόνηση είναι αποτέλεσμα δύναμης ή ενέργειας, συγκεντρωμένης κατά κάποιο μυστηριώδη τρόπο, που δίνει αφορμή στην κίνηση ή την ταλάντευση με διάφορες ταχύτητες. Η διαφορά ενός πράγματος από ένα άλλο είναι σε τελευταία ανάλυση θέμα βαθμού δόνησης. Εκείνο που προκαλεί αυτές τις δονητικές διαφορές είναι ο αριθμός και η διεύθυνση των ηλεκτρονίων μέσα στο άτομο και η διάφορη συνοχή των ατόμων μέσα στα μόρια που οδηγούν στη διαφοροποίηση των κραδασμών.

Για να έχουμε μια εικόνα της δόνησης, μπορούμε να φα-

πραγματικότητα ίσως και 3 ή και 4 ακόμη.

Κάθε σκέψη λοιπόν έχει τη συγκεκριμένη της δόνηση, ενώ έχει επίσης αποδειχθεί πειραματικά ότι με μια πράξη θέλησης ο νους μπορεί να προκαλέσει μετακινήσεις αντικειμένων ή ακόμη να αναστείλει οργανικές λειτουργίες.

Ο νους έχει δύναμη περισσότερη από το κάθε τι που μπορούμε να κατανοήσουμε και να οραματιστούμε και το ζήτημα βρίσκεται στον τρόπο χρησιμοποίησης των υψηλών δονήσεων. Οι δυνάμεις αυτές μπορούν να δράσουν μόνο αν μείνουν ανενόχλητες από τις δυσαρμονικά βαρείς δονήσεις που εισέρχονται στη σύνθεση του ανθρώπου.

Ο νοητικός εργάτης, όπως είναι ο Τεκτ.:, γνωρίζει ότι πρέπει να μειώσει όλες τους τις σωματικές ενοχλήσεις και τις δονήσεις του, προτού μπορέσει να εργαστεί ολοκληρωτικά.

Για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τις ανώτερες δυνάμεις είναι μέσα του θα πρέπει καταρχήν να εξαλείψει όλες τις δυσαρμονικές

δονήσεις. «Αφήσαμε τα μέταλλα προ της θύρας του ναού» και κάθε μη απαραίτητη σκέψη, συγκίνηση, φόβος, πράξη πρέπει να φύγουν, ενώ δίνεται μια πρώτη νύξη για την εσωτερική στέγαση του Τεκτ.:. Ναού, κατά το άνοιγμα των Εργασιών.

Η κρούση των σφυρών επίσης δεν έχει μόνο τη σημασία της επαναφοράς της συνείδησης στο παρών. Είναι μία δόνηση στο χώρο και η κρούση του Σεβ.:, καθώς και οι κρούσεις των Εποπτών, πρέπει να έχουν αρμονία για να φέρουν τα ποθητά αποτελέσματα.

Όλη η Στ.: είναι σαν μια ορχήστρα. Για να μπορέσει να παίξει σωστά πρέπει τα πάντα να λειτουργούν σε αρμονία. Βοήθεια σε αυτή την αρμονία και την απορ-

ρόφηση τον αρνητικών δονήσεων μας δίνει ο θυσανωτός κόρυμβος.

Οι λέξεις παράγουν δόνηση. Οι ήχοι παράγουν δόνηση. Οι κινήσεις παράγουν δόνηση.

Τα σύμβολα και ο διάκοσμος παράγουν δόνηση. Οι σκέψεις παράγουν δόνηση. Όταν αυτά συντονιστούν η δόνηση που θα δημιουργηθεί θα αφυπνίσει τις συνειδήσεις και έτσι ο Τεκτ.: θα μπορέσει να εναρμονισθεί με τον παγκόσμιο ρυθμό.

Ιερά κείμενα:

Βέδες των Ινδουιστών &

Πόπολ Βουχ των Μάγια

Ιερό κείμενο ή **γραφή** ονομάζεται το σώμα κειμένων που συνδέεται αξεδιάλυτα με τις λατρευτικές πρακτικές

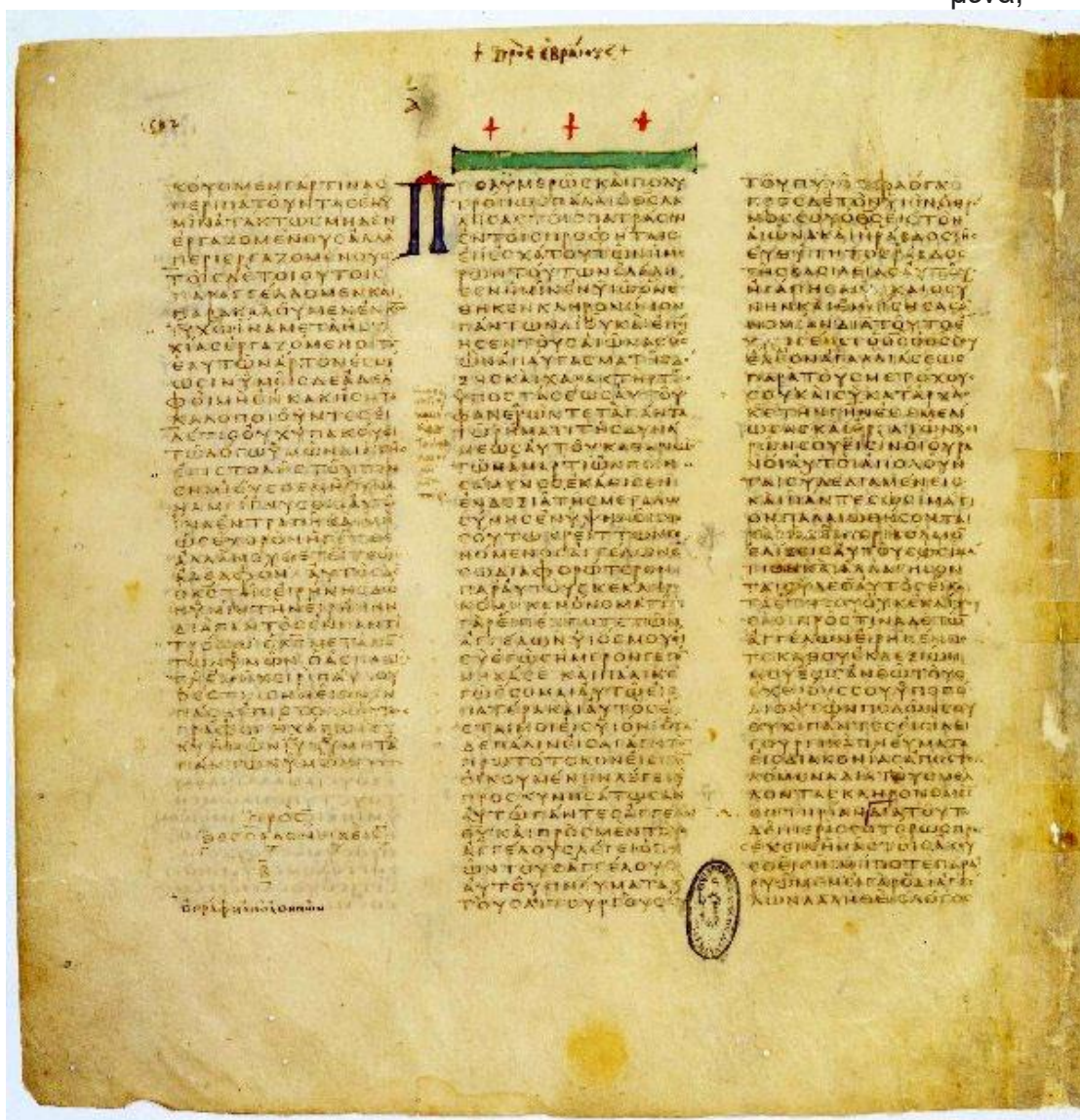
μιας θρησκείας ή πνευματικού κινήματος. Το ιερό κείμενο θεωρείται θείκης προέλευσης ή αποκαλυπτικό ως προς τη φύση και την προέ-

λευσή του και ο τίτλος του καταγράφεται με κεφαλαίο γράμμα ως ένδειξη σεβασμού ή παράδοσης.

Τα ιερά συγγράμματα ή κείμενα, διαφοροποιούνται

από τα κοινά κείμενα επειδή θεωρούνται ότι, είτε φέρουν και μεταδίδουν

πνευματικές ή μαγικές δυνάμεις, είτε ότι είναι τα μέσα με τα οποία τα θεία όντα ή οι θείες πραγματικότητες αποκαλύπτονται. Αφορούν στις θρησκείες του κόσμου και αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της παγκόσμιας γραμματείας. Παρουσιάζουν διαφορές στη μορφή, την έκταση, στον χρόνο συγγραφής και το βαθμό ιερότητας.

Βέδες, τα ιερά κείμενα του Ινδουισμού

Σαν μακρινή πηγή του Βραχμανισμού, και γενικότερα του ινδουιστικού πνεύματος, οι **Βέδες, Βραχμάνες και Ουπανισάδες** θεωρούνται τα ιερά κείμενα του Ινδουισμού.

Είναι αρχέγονα θρησκευτικά κείμενα, γραμμένα το διάστημα 1500-500 π.Χ., Μπορούμε να διαβάσουμε τα κείμενα αυτά, διότι η σημερινή γλώσσα των Ινδών, η μεγαλύτερη από τις πάρα πολλές γλώσσες που υπάρχουν στην Ινδία, είναι η γλώσσα χίντι, που είναι ινδοευρωπαϊκή γλώσσα και είναι εξέλιξη της σανσκριτικής γλώσσας. Η σανσκριτική και η αρχαία ελληνική, όπως και η αρχαία περσική και η αρχαία αρμενική, χρησιμοποιούνται από τους γλωσσολόγους για να αποκωδικοποιήσουν τον πυρήνα των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών.

Αποτελούνται από βιβλία προερχόμενα από διάφορες εποχές και εκτείνονται σε πολλές εκατονταετίες. Η λέξη σχετίζεται με την αρχαία ελληνική οίδα (γνωρίζω), ομόρριζη της αρχαίας ινδικής veda, που σημαίνει γνώση, την εξ αποκαλύψεως γνώση και, τελικά, τη θεολογία στην κύρια και στην πιο στενή σημασία της λέξεως.

Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά τούτης της θρησκείας είναι η πίστη πως η λύτρωση πραγματοποιείται με έργα, δηλαδή με τις θυσίες, την άσκηση την ασκητικά επιτυγχάνόμενη πνευματική ανύψωση και, φυσικά, την επιτέλεση ηθικών καθηκόντων, δηλαδή

την έμπρακτη έκφραση μιας ηθικής δεοντολογίας.

Ουπα-νισάδες: το «ούπα» είναι το αρχαιοελληνικό «υπό». Η σανσκριτική είναι πολύ κοντά στην αρχαία ελληνική γλώσσα, για αυτό το «ούπα-νισάδες» θα πει «κάτω από τα πόδια του δασκάλου» και αυτό το «ούπα» είναι «υπό», «υπό τους πόδας των σοφών».

Οι Ουπανισάδες συγκροτούν ένα ξεχωριστό τμήμα της ινδουιστικής θρησκείας που συγγράφηκε σχετικά πρώιμα, δηλαδή τον 8ο, τον 7ο, τον 6ο αιώνα π.Χ. και σε αντίθεση με τις Βέδες, οι οποίες είναι γεμάτες οργιαστικές ιστορίες και έρωτες και μάχες και ζώα και θεότητες γυναικείες, ανδρικές, μισο-άνδρες, μισο-γυναίκες, ερμαφρόδιτες, μισο-ζώα, μισοανθρώπους, οι Ουπανισάδες είναι σε τελείως άλλο κλίμα. Είναι μία στοχαστική, φιλοσοφική, συζήτηση για τον άνθρωπο, για το σύμπαν, για το βράχμα, για τη μεγάλη δύναμη, για το φως μέσα μας.

Οι Βέδες μοιάζουν κάπως με την αρχαία ελληνική μυθολογία, όπου θεοί ερωτεύονται, πολεμούν μεταξύ τους, ο ένας συκοφαντεί και χτυπά τον άλλον, ερωτεύονται θνητούς, ζώα, άνθρωποι και θεοί αναμειγνύονται, όπως στην αρχαία ελληνική μυθολογία. Έτσι και αυτοί οι Ινδοευρωπαίοι που μπήκαν κατέγραψαν τους θρύλους, ως φαίνεται, και τις παραδόσεις τους μέσα σε αυτά τα κείμενα, τα οποία παραμένουν μέχρι σήμερα ιερά βιβλία της αρχαιότερης ζωσας θρησκείας, του ινδουισμού, που είναι και μία από τις μεγαλύτερες θρησκείες του κόσμου.

Και, όμως, παρότι όταν κανείς διαβάζει τις Βέδες δεν μπορεί να φανταστεί ότι είναι της ίδιας θρησκείας με τους Ουπανισάδες, για τους ινδουιστές όλα αυτά τα ιερά κείμενα είναι έμπλεα σοφίας. Και οι ινδουιστές διαβάζοντας τις Βέδες και τις Βραχμάνες βρίσκουν σε κάθε σειρά των κειμένων αυτών πάρα πολύ μεγάλης σοφίας σκέψεις και κατευθύνσεις και τιμούν αυτά τα κείμενα εξίσου, τόσο τις Βέδες, όσο και τις Βραχμάνες, όσο και τις Ουπανισάδες.

Οι Βέδες—Η Αναζήτηση της Αλήθειας

Οι Βέδες είναι οι αρχαιότερες και οι σημαντικότερες γραφές του Ινδουισμού. Μέχρι σήμερα, αποτελούν τη βασική πηγή των Ινδουιστικών τελετουργιών που γίνονται κατά τη γέννηση, το γάμο και το θάνατο. Οι ύμνοι τους αποκαλύπτουν πώς επιζητούν οι λάτρεις να έχουν την ευλογία του Θεού και να ευημερούν στην καθημερινή τους ζωή.

Οι ορθόδοξοι Ινδουιστές πιστεύουν ότι οι Βέδες είναι Σρούτι, δηλαδή έργα θεϊκής αποκάλυψης, και επομένως δεν υπάρχουν σε αυτές λάθη και ατέλειες. Από την άλλη μεριά, ο Βούδας, τον οποίο πολλοί τιμούν ως την ένατη μετενσάρκωση του Βισνού, απέρριψε το κύρος τους, περιγράφοντάς τες ως “ζούγκλα χωρίς μονοπάτι”.

Ποιος έγραψε τα Vedas;

Η παράδοση είναι ότι οι άνθρωποι δεν συνθέτουν τις συνθέσεις των Βεδών, αλλά ότι ο Θεός διδάσκει τους Βεδικούς ύμνους στους σοφούς, οι οποίοι τις παρέδωσαν στη συνέχεια γενεών από στόμα σε στόμα.

Μια άλλη παράδοση υποδηλώνει ότι οι ύμνοι αποκαλύφθηκαν στους σοφούς, οι οποίοι ήταν γνωστοί ως ορατοί ή «μαντραδράστα» των ύμνων. Η επίσημη τεκμηρίωση των Βεδίων έγινε κυρίως από τον Vyasa Krishna Dwairayana γύρω στο χρόνο του Κρίσνα (1500 π.Χ.)

Οι Βέδες χωρίζονται σε τέσσερις τόμους: το Rig-Veda, το Sama Veda, το Yajur Veda και το Atharva Veda, με το Rig Veda να αποτελεί το κύριο κείμενο.

Τα τέσσερα Vedas είναι συλλογικά γνωστά ως Chathurveda, από τα οποία τα πρώτα τρία Vedas - Rig Veda, Sama Veda και Yajur Veda - συμφωνούν μεταξύ τους με τη μορφή, τη γλώσσα και το περιεχόμενο.

Κάθε Βέδα αποτελείται από τέσσερα μέρη:

- τους *Σαμχίτας* (ύμνους),
- τους *Βράχμανες* (τελετουργίες),
- τους *Αραγιάκους* (θεολογίες) και
- τους *Ουπανισάδες* (φιλοσοφίες). Η συλλογή μαντρών ή ύμνων ονομάζεται Samhita.

Οι Brahmanas είναι τελετουργικά κείμενα που περιλαμβάνουν εντολές και θρησκευτικά καθήκοντα. Κάθε Veda έχει αρκετές Brahmanas που συνδέονται με αυτό.

Οι Aranyakas (δασικά κείμενα) σκοπεύουν να χρησιμεύσουν ως αντικείμενα διαλογισμού για τους ασκητές που ζουν στα δάση και ασχολούνται με τον μυστικισμό και τον συμβολισμό.

Τα Upanishads σχηματίζουν τα καταληκτικά τμήματα του Veda και επομένως ονομάζονται "Vedanta" ή το τέλος

του Veda. Τα Upanishads περιέχουν την ουσία των Βεδικών διδασκαλιών.

Πόπολ Βουχ, η Βίβλος των Μάγια της Γουατεμάλας

Το χειρόγραφο του Πόπολ Βουχ (Pópol Wuj), σε γλώσσα κ'ίτσέ-μάγια (k'í-tzè maya), πρωτομεταφράστηκε από το μοναχό Φρανθίσκο Δε Χιμένεθ (Francisco de Ximénez) και σημαίνει: «Βιβλίο των Συμβουλών», ή «Βιβλίο της Κοινότητας».

Αποτελεί μία προσπάθεια του αρχαίου Ανθρώπου να εξηγήσει την προέλευση του Κόσμου, των φαινομένων της Φύσης και του πολιτισμού και είναι γεμάτο με μεταφορικούς και συμβολικούς όρους του εσωτερισμού, αρχαϊσμούς και φράσεις που ακολουθούν τη δομή της ιθαγενούς σκέψης. Θεωρείται ως το «Εθνικό» βιβλίο της Γουατεμάλας, τόσο για τη λογοτεχνική αξία του, όσο και για τις πρωτογενείς του παραδόσεις.

Δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μία ενότητα, αλλά αποτελείται από πολυάριθμες διηγήσεις –σε πρωθύστερο σχήμα– που δημιουργούν ένα σύνολο θρησκευτικού χαρακτήρα. Τα σύμβολά του είναι προβολές από έναν πνευματικό ορίζοντα σ' ένα υλικό επίπεδο, κι αποκαλύπτουν την προέλευση των πολύπλοκων τελετουργιών των σύγχρονων Μάγια. Μία λεπτομέρεια που πρέπει να έχουμε υπ' όψιν είναι ο παραλληλισμός της ινδιάνικης αυτής βίβλου με τις Γραφές της Χριστιανικής παράδοσης. Αυτό είναι εμφανές στις πρώτες παραγράφους του Πόπολ Βουχ:

«Τα πάντα βρίσκονταν σε εκκρεμότητα· αρχέγονη ενέργεια σε σιγή, δόνηση και ζύμωση.

Τα πάντα ήταν ακίνητα και κενά, όπως κενή εμφανιζόταν και η ουράνια έκταση.

Μόνο ο Δημιουργός, ο Πλάστης, ήταν εκεί, μες το πράσινο νερό, και γύρω του φως.

Τα σπέρματα των πραγμάτων είχαν τεθεί από Εκείνον, με όλη την αγνότητα ανάμεσα στα ύδατα.»

Το κείμενο αυτό χρησιμοποιήθηκε για τον προσηλυτισμό των Μάγια στο Χριστιανισμό. Επομένως, κατά τον αναλυτή Ρενέ Ακούνια (René Acuña), πρόκειται για ένα κείμενο των ιθαγενών, προσαρμοσμένο στην Ισπανική/Καθολική νοοτροπία.

Το βιβλίο περιλαμβάνει προσπάθειες από την μυθολογία των Μάγια, μεταξύ των οποίων πολύ σημαντικοί είναι οι κοσμολογικοί μύθοι, οι οποίοι αφηγούνται τη δράση ενός δημιουργού, του Ουνάμπ Κου (ουν=

ένας, αμπ= ον, κου= θεός), που παρήγαγε το ανθρώπινο γένος από το καλαμπόκι.

Κοσμογονία και Πόπολ Βουχ, Η δημιουργία του χωροχρόνου

Πολιτισμοί που στηρίζουν την πίστη ότι πριν τη Δημιουργία τους υπήρχε το Χάος, ή διαδοχικοί Κόσμοι παρελθόντων, παρόντων ή μελλοντικών χρόνων, έχουν εμφανιστεί κι από τις δύο πλευρές του «βάλτου» –όπως κάποιοι μιγάδες της Αμερικής συνηθίζουν ν' αποκαλούν τον Ατλαντικό Ωκεανό: «el otro lado del

charco». Οικουμενικές καταστροφές που προκαλούνται από τα θεμελιώδη στοιχεία της Φύσης, έχουν διεγείρει το θεϊκό νου –που δεν είναι άλλος από τον ίδιο τον ανθρώπινο- να πειραματιστεί με τις ζωτικές ουσίες, για να κατορθώσει υλικές και πνευματικές αναγεννήσεις της Ανθρωπότητας.

Οι δημιουργοί και ιδρυτικοί πυρήνες δίνουν σχεδόν πάντα τη θέση τους σε θεϊκούς αυτοκράτορες, που εκπροσωπούν τις συντηρητικές δυνάμεις του σύμπαντος. Πρόκειται για πνεύματα που μετουσιώνονται σύμφωνα με την ψυχοσύνθεση του ανθρώπου που τα διατηρεί. Οι θεοί είναι αυτοί που ρίχνουν τους Ήρωες στην πορεία των δοκιμασιών, τους οδηγούν στο κατώφλι του Κάτω Κόσμου, και τους ενθαρρύνουν ν' αποτολμήσουν μία εποικοδομητική επάνοδο στο γήινο Κόσμο του λαού τους.

Ο διαπολιτισμικός Ήρωας είναι ο ομφαλός του μικρόκοσμού του. Είναι ο διαμεσολαβητής ανάμεσα σε δύο Κόσμους και δωρητής αγαθών στην Ανθρωπότητα. Πολεμιστής, εραστής, τύραννος και σωτήρας, είναι ταυτόσημος με όλα τα άτομα κάθε κοινωνικού συνόλου. Ολόκληρο αυτό το κοσμογονικό/θεογονικό και ηρωικό σύστημα, έχει τις ρίζες του στη μετουσίωση της υλικής και πνευματικής θυσίας.

Στις μυθολογίες του κόσμου, συνήθως η Κοσμογονία και ο Κατακλυσμός αποτελούν δύο αλληλένδετους αλλά διακριτούς κύκλους. Σε αυτήν την σύντομη ανάλυση, τοποθετούνται αυτά τα δύο στοιχεία μαζί, εφόσον ο

Κατακλυσμός συμβολίζει την αναδημιουργία.

Οι πρόγονοι Γκ'ουκουμάτς (K'ukumatz) και Τεπέου (Tepew) ήταν μεγάλοι σοφοί. Το Φτερωτό Φίδι Γκ'ουκουμάτς και η Καρδιά του Ουρανού -που λεγόταν και Χουν Χουρακάν (Jun JuraKán) - συνομιλούσαν για τη Δημιουργία του Κόσμου. Ο θεϊκός λόγος δημιούργησε την πρώτη παγκόσμια αυγή και τα βουνά, που βγαίνοντας μέσα από τη θάλασσα, αποτέλεσαν τη Γη.

Εκεί ζήτησαν οι Προγεννητορες να εμφανιστούν τα πεύκα του λιβανιού κοπάλ (coral), τα παραδείσια πτηνά κετσάλ (quetzal), τα ερπετά και οι ιαγουάροι (jaguar, ocelote). Απογοητευμένοι, όμως, διαπίστωσαν ότι τα ζώα δε διέθεταν κατάλληλη ομιλία για να τους λατρεύουν.

Αποφάσισαν τότε να δημιουργήσουν την πρώτη Ανθρωπότητα, αλλά επειδή ήταν από άργιλο, η ομιλία τους δεν ήταν κατανοητή.

Δύο γηραιοί μάντεις, ο Σπιγιακόκ (Xpiyakok) και η Σμουκανέ (Xmukané) –οι γονείς των Δίδυμων Ημίθεων Ηρώων Χουν Χουναχπού (Jun Junajrú) και Βουκούμπ Χουναχπού (Vukub Junajrú)-, τους συμβούλεψαν να φτιάξουν ανθρώπους από ξύλο. Αυτή η δεύτερη Ανθρωπότητα δεν είχε ούτε ψυχή, ούτε κατανόηση, σεβασμό ή έκφραση, κι όλα αυτά, επειδή δεν είχαν αίμα. Έτσι, καταστράφηκε από έναν θεϊκό κατακλυσμό.

Η σύγχρονη γενιά έγινε από καλαμπόκι, όμως στις απαρχές της ύπαρξής της είχε όλα τα χαρακτηριστικά

και τις δυνάμεις των θεών, για αυτόν το λόγο οι θεοί θόλωσαν με την πνοή τους τη ματιά των ανθρώπων, δίνοντάς τους ως αντάλλαγμα την απόλυτη γνώση και την ευτυχία. Αυτό, όμως, συνέβη μετά από πολλούς αγώνες των Δίδυμων Ημίθεων Ηρώων.

Στη συνέχεια, ο Χουναχπού (Junajrú) κι ο Σμπαλανκέ (Xbalanké) αποφάσισαν να σκοτώσουν τον Βουκούμπ Κακίς (Vukub Kakix) –τον τρομερό Παπαγάλο που αποσκοπούσε να γίνει ο κυρίαρχος του Κόσμου, συμβολίζοντας τον Ήλιο και τη Σελήνη συγχρόνως – όπως κι ο Τσανγκό (Shangó) των Αφροκουβανών Ορίσα (orisha). Το πτηνό εκείνο της κομπορημοσύνης, εκμεταλλεόμενο το κακό σημάδι των τόξων των Δίδυμων, ξερίζωσε το χέρι του Χουναχπού και ξέφυγε πετώντας.

Το ζευγάρι των γηραιών μάγων-θεραπευτών κατάφεραν να βγάλουν τα δόντια του μυθικού πουλιού και να φυτέψουν στη θέση τους σπόρους καλαμποκιού, επιστρέφοντας έτσι στον Χουναχπού το κομμένο του χέρι.

Ακολουθούν κι άλλες περιπέτειες με σκοπό την καταπολέμηση της έπαρσης και του εγωισμού.

Στο δεύτερο –και σημαντικότερο μέρος του βιβλίου-, οι Δίδυμοι Ημίθεοι Ήρωες Χουν Χουναχπού (Jun Junahrú) και Βουκούμπ Χουναχπού

(Vukub Junahrú), κατάφεραν να περάσουν το κατώφλι του Κάτω Κόσμου Σιμπαλμπά (Xibalbá) ενώ οι επίσης δίδυμοι γιοί τους και ήρωες της δεύτερης γενιάς,

ο Χουναχπού (Junajrú) κι ο Σμπαλανκέ (Xbalanké) κατάφεραν ν' αναληφθούν στον ουρανό, έχοντας ξεπεράσει όλες τις δοκιμασίες, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κανονικοί άνθρωποι.

Στο τρίτο και στο τέταρτο βιβλίο του Πόπολ Βουχ, ακολουθούμε το παλλίνδρομο ταξίδι των πρώτων φυλών Μάγια από και προς την Ανατολή· το κείμενο τελειώνει με την αναφορά των οίκων και των ηγετών τους, από την πρωτοϊστορική περίοδο έως και την ισπανική κατάκτηση.

Σύμφωνα με το Πόπολ Βουχ, οι άνθρωποι γεννιούνται για να τρέφουν τους θεούς με τις προσευχές και τις θυσίες τους. Χωρίς τον Άνθρωπο δεν ικανοποιείται

το Εγώ των θεών.

Διαφαίνεται μία μόνιμη πάλη ανάμεσα στο Καλό και στο Κακό, ανάμεσα στους θεούς και στην κόλαση. Ο νικητής πρέπει πάντα να χρησιμοποιεί δόλιες μεθόδους για να επιτύχει το στόχο του. Εξηγούν οι ιθαγενείς αυτήν τη νοοτροπία, λέγοντας ότι το κακό μπορεί μόνο πλαγίως να ηττηθεί, έτσι ώστε να υπερισχύσει το καλό. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την αρετή που πρέσβευαν οι αρχαίοι Έλληνες.

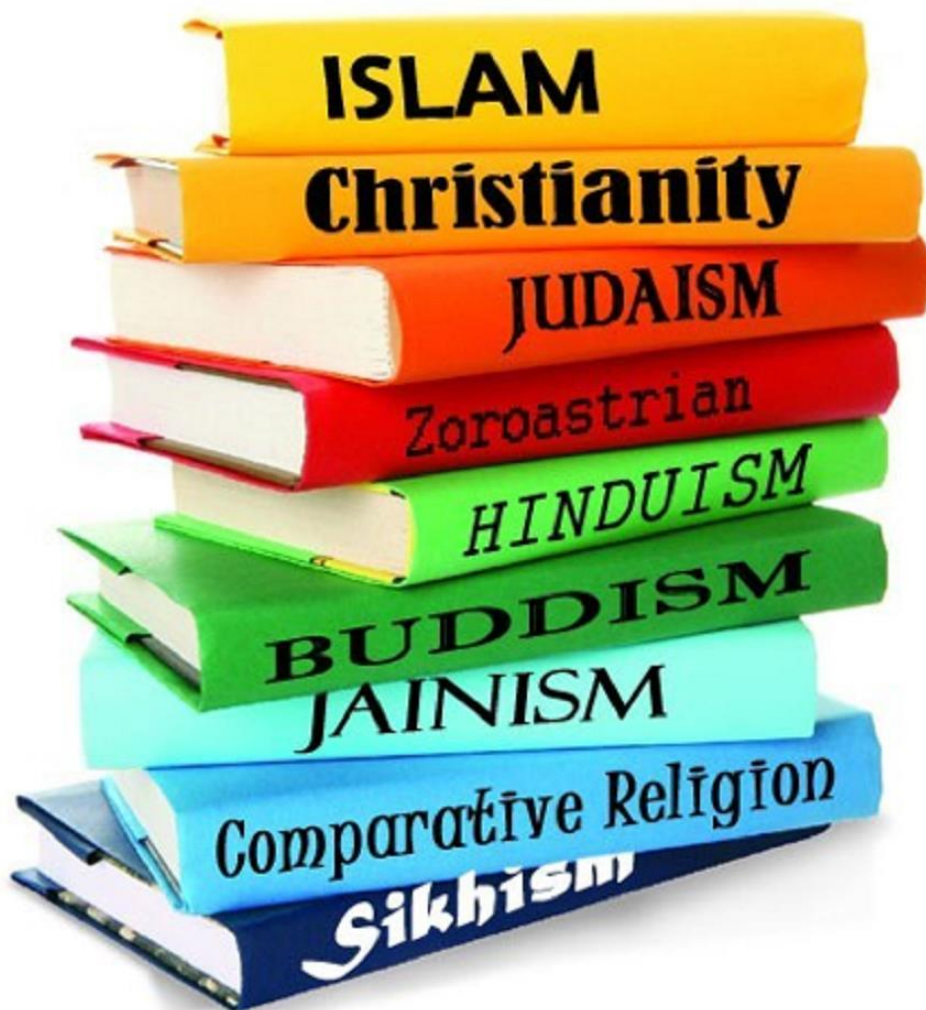
Από θεολογική άποψη, το Πόπολ Βουχ είναι μία Βίβλος του Ενοθεισμού, δηλαδή του πολυθεϊστικού δόγματος που πρεσβεύει την ύπαρξη ενός ύψιστου θεού υπεράνω άλλων, κατώτερων θεών.

Είναι, λοιπόν, το Πόπολ

Βουχ, ένα αφήγημα που αποτελείται από σύντομες ιστορίες. Ο λόγος του είναι ποιητικός, ενώ οι πράξεις των πρωταγωνιστών ηρωικές, πράγμα που μας επιτρέπει να χαρακτηρίσουμε το έργο αυτό ως επικόλυτο. Η μετατροπή του ήρωα σε αντιήρωα, θέτει το κείμενο στα πλαίσια του θρύλου, ενώ η προσωποποίηση των ζώων που μιλούν κάνει αυτό το βιβλίο ένα παραμύθι για μεγάλους. Ως μύθος, δίνει εξηγήσεις για την προέλευση του Κόσμου.

Εν τέλει, θεωρείται ως μνημείο της παγκόσμιας λογοτεχνίας, που κεντρίζει τα όμορφα μυστικά της ανθρώπινης διάνοησης και των συναισθημάτων.

Μ.Π.

Φθινοπωρινή Ισημερία, Η ώρα της συγκομιδής

Η Φθινοπωρινή περίοδος ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με τους μετεωρολόγους. Ωστόσο, η Φθινοπωρινή Ισημερία είναι το γεγονός που σηματοδοτεί την αρχή της αστρονομικής φθινοπωρινής περιόδου στο βόρειο ημισφαίριο και της αστρονομικής περιόδου της άνοιξης στο νότιο ημισφαίριο. Το 2022, η Φθινοπωρινή Ισημερία έλαβε χώρα στις 23 Σεπτεμβρίου 5:03 το πρωί ώρα Ελλάδας, σύμφωνα με τη NASA.

Τι είναι όμως η ισημερία;

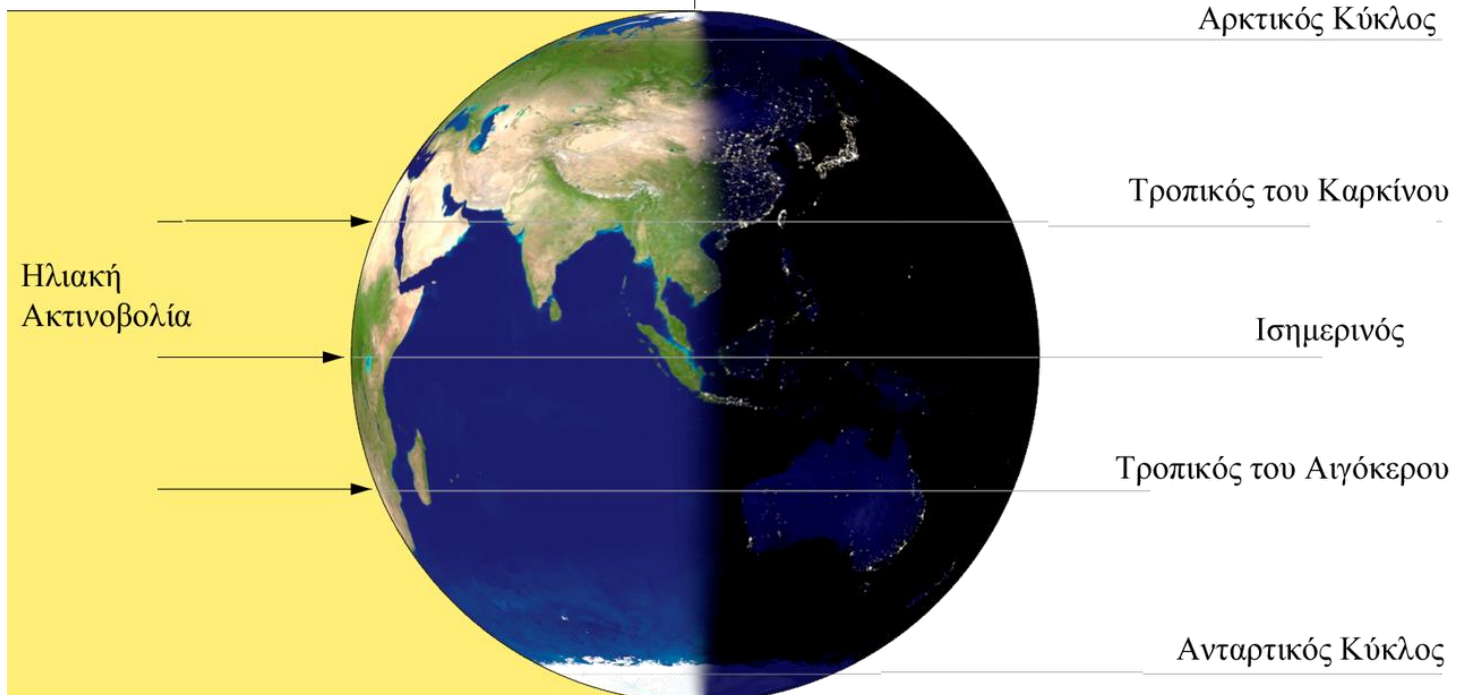
Η ισημερία είναι η στιγμή στο χρόνο και στο χώρο, όπου ο ήλιος τοποθετείται ακριβώς πάνω από τον ισημερινό της Γης, γεγονός που συμβαίνει μόλις δύο φορές το χρόνο γύρω στις 21 Μαρτίου και 23 Σεπτεμβρίου. Τον Μάρτιο ο ήλιος διασχίζει τον ισημερινό από νότο προς βορρά, φέρνοντας τη ζεστασιά και το φως πίσω στο Βόρειο ημισφαίριο και βυθίζοντας το νότιο Ημισφαίριο στο σκοτάδι του φθινοπώρου και του χειμώνα. Τον Σεπτέμβριο ο ήλιος

ακολουθεί αντίστροφη πορεία προαναγγέλλοντας την αρχή του φθινοπώρου στο Βόρειο Ημισφαίριο και την αρχή της άνοιξης στο Νότιο. Ισημερία. Η ακτινοβολία του ήλιου προσπίπτει κάθετα στον άξονα της γης, έτσι ώστε νύχτα και ημέρα έχουν ίση διάρκεια.

Η ισημερία είναι ένα στιγμιαίο φαινόμενο

Η ισημερία θεωρείται συνήθως ως ένα φαινόμενο που διαρκεί μια ολόκληρη μέρα. Στην πραγματικότητα όμως είναι μια χρονική στιγμή, ό-

Άξονας της γης

ταν ο Ήλιος διασχίζει τον ουράνιο ισημερινό, την νοητή γραμμή στον ουρανό πάνω από τον ισημερινό της Γης. Η ισημερία συμβαίνει όταν ο άξονας της Γης δεν πλησιάζει ούτε απομακρύνεται από τον Ήλιο. Μετά την Φθινοπωρινή Ισημερία, θα υπάρξουν “πρόωρα” ηλιοβασιλέματα και “καθυστερημένες” ανατολές στο βόρειο ημισφαίριο.

Η μέρα και η νύχτα δεν έχουν την ίδια διάρκεια

Το όνομα ισημερία προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις ίσος και ημέρα, ενώ το διεθνές αντίστοιχο όνομα, equinox, προέρχεται από το λατινικό aequus (ίσος) και nox (νύχτα). Η ημέρα και η νύχτα πάντως δεν είναι ακριβώς 12 ώρες η καθεμία την ημέρα της φθινοπωρινής ή της εαρινής ισημερίας. Σε ορισμένα σημεία στο βόρειο ημισφαίριο, ο Ήλιος θα φαίνεται να βρίσκεται πάνω από τον ορίζοντα όταν είναι πραγματικά κάτω από αυτόν, λόγω της διάθλασης του ηλιακού φωτός.

Οι άνθρωποι που ζουν μακριά από τον Ισημερινό θα βιώσουν μεγαλύτερες μέρες.

Αν και το κέντρο του Ήλιου δέει 12 ώρες μετά την ανατολή του ηλίου, η μέρα ξεκινά λίγο νωρίτερα καθώς ήδη έχει ξεπροβάλει στον ορίζοντα. Παρόμοια είναι η περίπτωση με το ηλιοβασίλεμα, επειδή δεν συμβαίνει έως ότου ολόκληρος ο Ήλιος βυθιστεί εντελώς κάτω από τον ορίζοντα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι μέρες είναι ακόμα λίγο μεγαλύτερες όταν αρχίζει η Φθινοπωρινή Ισημερία. Πραγματική ισημερία με την κυ-

ριολεκτική έννοια της λέξης θα συμβεί λίγες μέρες αργότερα.

Η ισημερία δεν συμβαίνει μια σταθερή ημέρα κάθε χρόνο

Η φθινοπωρινή ισημερία συμβαίνει συνήθως στις 22 ή 23 Σεπτεμβρίου, αλλά περιστασιακά, μπορεί να συμβεί ακόμη και στις 21 ή 24 Σεπτεμβρίου. Αυτό συμβαίνει επειδή η Γη χρειάζεται 365 ημέρες και 6 ώρες για την περιστροφή της γύρω από τον Ήλιο, πράγμα που σημαίνει ότι η Ισημερία συμβαίνει 6 ώρες αργότερα από την εποχή που συνέβη το προηγούμενο έτος. Το Γρηγοριανό ημερολόγιο δεν υπολογίζει αυτές τις έξι ώρες. Αντίθετα, αυτές οι έξι ώρες αντιστοιχούν στην επιπλέον ημέρα σε ένα δίσεκτο έτος. Λόγω των δίσεκτων ετών, η ημέρα της ισημερίας επαναφέρεται στις 22 ή 23 Σεπτεμβρίου. Το 1931 ήταν η τελευταία φορά που η Φθινοπωρινή Ισημερία συνέβη στις 24 Σεπτεμβρίου και θα συμβεί την επόμενη το 2303.

Η Πανσέληνος της Συγκομιδής

Η πρώτη πανσέληνος που εμφανίζεται μετά τη Φθινοπωρινή Ισημερία ονομάζεται Πανσέληνος της Συγκομιδής (Harvest Moon). Αυτή είναι η στιγμή που η ανατολή της σελήνης εμφανίζεται νωρίτερα το βράδυ, με αποτέλεσμα οι αγρότες να μπορούν να εργάζονται περισσότερο. Όταν το φεγγάρι της συγκομιδής εμφανίζεται τον Οκτώβριο, είναι γνωστό και ως η πανσέληνος του καλαμποκιού, επειδή είναι η ώρα της συγκομιδής του

καλαμποκιού. Στη Βρετανία, το Φεστιβάλ Συγκομιδής γιορτάζεται την Κυριακή που βρίσκεται πλησιέστερα στην Πανσέληνο της Συγκομιδής—οι άνθρωποι δωρίζουν τρόφιμα σε μη προνομιούχους.

Η Φθινοπωρινή Ισημερία σηματοδοτούσε κάποτε την έναρξη του νέου έτους

Σύμφωνα με το Γαλλικό Δημοκρατικό Ημερολόγιο, η Φθινοπωρινή Ισημερία σηματοδότησε την επίσημη έναρξη κάθε νέου έτους, μεταξύ 1793 και 1805. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η γαλλική μοναρχία εξαλείφθηκε μια μέρα πριν από την ισημερία το 1792. Από το 1793 έως το 1805, η πρωτοχρονιά γιορταζόταν την φθινοπωρινή ισημερία στο Αστεροσκοπείο του Παρισιού.

Η Φθινοπωρινή Ισημερία στην ελληνική μυθολογία

Όταν η Περσεφόνη, κόρη του Δία και της Δήμητρας, απήχθη από τον Άδη, τον Θεό του Κάτω Κόσμου, σηματοδότησε την έναρξη του φθινόπωρου, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Δήμητρα, η θεά της συγκομιδής, κατέστρεψε όλες τις καλλιέργειες στη Γη μέχρι να επιτραπεί στην κόρη της να επιστρέψει. Όταν ο Άδης επέστρεψε την Περσεφόνη στη Δήμητρα, η θεά της φύσης επέτρεψε στις καλλιέργειες να αναπτυχθούν ξανά, σηματοδοτώντας την αρχή της Άνοιξης.

Πηγή: Geografica

«Ποίηση είναι όταν ένα συναίσθημα έχει βρει τη σκέψη του και η σκέψη έχει βρει τις λέξεις»

(Robert Frost, Αμερικανός ποιητής)

«Βροχή επιστροφής»,

Κική Δημουλά

Εγώ, όταν θα μεγαλώσω θα
γίνω Σεπτέβρης, έλεγε ο
Αύγουστος

Έβρεξε δω λιγάκι.

Δοκιμαστικά, σαν έλεγχος
αν λειτουργούν καλά οι
πτώσεις.

Όπως χτυπάνε κάθε τόσο
ξαφνικά οι σειρήνες, δοκι-
μαστικά,
αν λειτουργεί καλά ο τρόμος
του πολέμου.

Ελάχιστη βροχή,

ίσα που την πλατάγισε στο
στόμα του

το χώμα τη σταγόνα

–καθώς δοκιμαστής κρα-
σιών–,

μόλις που πρόλαβε η υγρό-
εσσα ευωδιά

παραπονιάρια να τριφτεί

πάνω στα περιβόλια.

Δέναν οι παραθεριστές
στις σχάρες των αυτοκινή-
των την Αθήνα,
μαρσάραν τις βαλίτσες τους
και φεύγαν

Πεθαίνουν απ' τη ζήλια τους
τα σπίτια
κοιτώντας τα τροχόσπιτα
στην Εθνική Οδό του Σε-
πτεμβρίου.

Απ' τ' ανοιχτά παραθυράκια
τους,
μικρά όσο ένα σάντουιτς
ματιάς,
κουρτινάκια φτερακίζαν κα-
τά έξω,
νάιλον γλάροι εμπριμέ, δε-
μένοι.

Λοξά στημένη
νανούριζε τα τέλια της
μια κιθάρα ηλιοκαμένη.

Ευτυχώς βελτιώθηκε
το βιοτικό επίπεδο της βάρ-
κας.

Γίνανε βάρκες κατοικίδιες
– αστυφιλία των σκαριών.

Αστραφτερές, εξωλέμβιες,
πάνω στα τρέιλερ κουρνια-
σμένες,
ακολουθούν τ' αφεντικά
τους,
σκυλάκια ράτσας
χωρίς καθόλου τρίχωμα θα-
λάσσης.
Γαύροι πηδάνε κατά πάνω,
μια τελευταία ασημένια πε-
ριέργεια.

Κάτι θα την πονέσει απόψε
τη βραδιά
γι' αυτό το προς το τέλος.
Αν έχει ξαστεριά
θα πει κάποιιο παυσίπνοο
αστέρι.

Εγώ θα μείνω ακόμα λίγο.

Μήπως και ξαναβρέξει.

Να σε ξεπλύνω λίγο.

Είσαι μες στην αλμύρα και τ'
αλάτια
από τότε που ήμουνα θά-
λασσα.

